

THEO S O F I A

In dit
nummer:
**Levende
wijsheid
of dode
traditie?**

**Radha Burnier
Harry Potter
en de dugpa
John Algeo**

**Ons werk in de
Theosofische
Vereniging – II
N. Sri Ram**

**Mysteriescholen
Ali Ritsema
De ethiek van
mededogen**

**Martin Hausenberg
Boek & periodiek
Wie was...
John Coats**

nr 6 • december 2007
jaargang 108

Vrijheid van denken

De Theosophical Society heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven. Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de Vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden. Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar worden gemaakt of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Meningingen of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van de Theosophical Society ernstig om deze fundamentele principes van de Theosophical Society te verdedigen, te handhaven en ernaar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

THEOSOFIA

Jaargang 108 nummer 6, december 2007
Tweemaandelijks tijdschrift van de
Theosofische Vereniging in Nederland
ISSN 0040-5868

Redactie:

Anne Myrthe Iken,
Elly Kooijman,
Wies Kuiper,
Els Rijnaker (hoofdred.)

Secretariaat redactie:

Tolstraat 154,
1074 VM Amsterdam

Abonnementen:

Nederland en België voor
2008: € 25,-

Daarbuiten worden verzendkosten extra in rekening gebracht. Administratiekosten bij herinnering bedragen € 5,-
Losse nummers € 4,25
excl. evt. verzendkosten.

Zetwerk:

Willy van Vledder
Omslag en kleur:
Richard van Dijk
Druk: A-D Druk bv / Zeist

© 2007

Theosofische Vereniging in
Nederland / Amsterdam

Inhoud

Levende wijsheid of dode traditie? Radha Burnier	223
Harry Potter en de dugpa John Algeo	228
Ons werk in de Theosofische Vereniging - II N. Sri Ram	236
Mysteriescholen Ali Ritsema	241
De ethiek van mededogen Martin Hausenberg	248
Boek & periodiek	251
Wie was... John Coats	254
Verenigingsnieuws	256
Adressen Theosofische Vereniging	259

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, of op enig andere
wijze, zonder voorafgaande
toestemming van de uitgever.

De Theosofische Vereniging is niet verantwoordelijk voor
enigerlei mening in dit tijdschrift tot uiting
gebracht, tenzij vervat in een officieel document.

The Theosophical Society

De Theosophical Society (waarvan de Theosofische Vereniging in Nederland de Nederlandse afdeling is) is op 17 november 1875 te New York opgericht door H.P. Blavatsky, H.S. Olcott en anderen. Zij heeft haar internationale hoofdkwartier te Adyar, Chennai, India en 49 afdelingen over de gehele wereld.

De Theosophical Society bestaat uit studenten die bij eender welke religie aangesloten kunnen zijn of bij geen enkele. De leden hebben met elkaar gemeen dat ze de drie doeleinden van de vereniging (zie achterkant omslag) onderschrijven, dat ze religieuze tegenstellingen willen oplossen, dat ze mensen van goede wil bijeen willen brengen ongeacht hun religieuze overtuiging en dat zij religieuze waarheden willen bestuderen en de resultaten van die studie met anderen willen delen. Zij zijn niet door een gemeenschappelijk geloof met elkaar verbonden, maar door het gezamenlijk zoeken en streven naar Waarheid. Zij zijn van mening dat Waarheid gevonden kan worden door studie, door reflectie, door zuiverheid van leven en door toegewijd te zijn aan hoge idealen. Zij zien de Waarheid als dat wat de moeite waard is om naar te streven, niet als een dogma opgelegd door een autoriteit. Zij vinden dat een overtuiging het resultaat zou moeten zijn van individuele studie of intuïtie, en niet daaraan vooraf zou moeten gaan, en gebaseerd zou moeten zijn op kennis, niet op aanname. Zij zijn tolerant jegens allen, ook jegens hen die intolerant zijn, niet als een voorrecht om te verlenen, maar omdat ze dat als hun plicht beschouwen.

Zij trachten onwetendheid weg te nemen in plaats van deze af te straffen. Zij zien elke religie als een uitdrukking van de Goddelijke Wijsheid. Zij geven er de voorkeur aan om religies te bestuderen in plaats van deze te veroordelen, om Goddelijke Wijsheid in praktijk te brengen in plaats van mensen ertoe te bekeren. Zoals Waarheid het doel is, is Vrede het wachtwoord.

Theosofie is de belichaming van waarheden die aan de basis liggen van elke religie en waarop geen enkele godsdienst het alleenrecht kan doen gelden. Theosofie biedt een filosofie die het leven begrijpelijk maakt en die laat zien dat de evolutie geleid wordt door rechtvaardigheid en liefde. Zij geeft de dood haar juiste plek, als een steeds terugkerende gebeurtenis die de poort opent naar een voller en stralender bestaan in een leven dat geen einde heeft. Theosofie geeft de wereld de Wetenschap van de Geest terug, door de mens te leren de Geest te zien als zijn werkelijk zelf en zijn denkvermogen en het lichaam als de dienaren daarvan. Theosofie verheldert de geschriften en leringen van religies door hun verborgen betekenis te ontsluiten, en aldus de juistheid ervan aan het denkvermogen aan te tonen zoals de gegrondheid ervan altijd bewezen is in de ogen van de intuïtie.

Leden van de Theosofische Vereniging bestuderen deze waarheden en theosofen trachten ernaar te leven. Iedereen die bereid is te studeren, tolerant te zijn, naar het hoogste te streven en volhardend te werken, is welkom als lid. Het is aan elk lid zelf om een ware theosoof te worden.

Levende wijsheid of dode traditie?

– Radha Burnier

Men zegt dat traditie bestaat uit de wijsheid, de geloofsovertuigingen en geloofsbeginselen die aan het nageslacht zijn overgeleverd, mondeling of in de praktijk. Traditie zou de verzamelde kennis kunnen bevatten, verkregen door ervaring of wijsheid die doorgegeven is door hoog geëvolueerde personen. Maar aangezien het gebruikelijk is dat de meeste mensen alles wat ze horen interpreteren zoals het hen uitkomt, zelfs wat de buurman zegt, verslechtert de kern van waardevolle kennis en wijsheid in de traditie voortdurend en verwordt zij tot bijgeloof. Ideeën worden star; adviezen worden willekeurige waarschuwingen; en gewoonten worden gevormd volgens plaatselijke vooroordelen en bekrompen gezichtspunten.

Elke beschaving en ieder volk zijn aldus onderworpen geweest aan allerlei vormen van autoriteit – de kerk, de geërfde cultuur en de voorouders van wie men gelooft dat zij kennis of wijsheid bezaten. In primitieve gemeenschappen was de loop van de traditie afhankelijk van medicijnmannen en andere dubieuze gezagsdragers. In meer ontwikkelde maatschappijen zijn geschriften veranderd en geïnterpreteerd door onwetende priesters en dogmatische theologen om hun wereldse doelstellingen te realiseren, met weinig respect voor de waarheid die misschien overgeleverd is uit het verleden. Zo werden veel traditionele gebruiken extreem wreed en in tegenspraak met de essentie van de tradities in kwestie.

Miljoenen vrouwen in China hebben geleden onder de levenslange kwelling van hun als kind ingesnoerde voeten, alleen maar omdat mensen door conventioneel denken geconditioneerd waren zich in te beelden dat trippelen de schoonheid en de waarde van een

vrouw verhoogde. In India kwam er tijdens de Britse overheersing pas een einde aan de afschuwelijke praktijk van weduwen die zichzelf verbrandden op de brandstapel van hun echtgenoot, zogenaamd om hun devotie te tonen maar, zoals geleerden verklaard hebben, meestal om te voorkomen dat zij bezit zouden erven. Maar zelfs tegenwoordig wordt de gigantisch bijgelovige praktijk van het slachten van enorme aantallen dieren in tempels om de 'godheid' van de tempel gunstig te stemmen door velen beschouwd als een onschendbare religieuze traditie van onbetwistbaar nut.

Het leven is voortdurende verandering – van standpunten, ideeën, kennisniveaus, menselijke behoeften, het fysieke milieu en vele andere dingen. Daarom moeten er voortdurend kritische vragen gesteld worden bij traditionele gebruiken en geloofsbeginselen die mensen in onveranderlijke mallen proberen vast te zetten. In de moderne maatschappij, met haar eisen aan zowel mannen als vrouwen om een beroep te kiezen, te reizen, in publieke forums te spreken enzovoort, zou het logischerwijs volkomen ingaan tegen het gezonde verstand om vrouwen te dwingen om met gebonden voeten te lopen of om hen te verminken door het gebruik van korsetten en door het dragen van onpraktische kleding te laten voortduren. Elke traditie moet veranderingen doormaken die passen bij dat tijdsgewricht, zonder echter concessies te doen met betrekking tot diepe waarheden die overeind gehouden moeten worden, ongeacht de tijd of de omstandigheden.

De moderne maatschappij vermengt de wereldbevolking en voert nieuwe denkbeelden in, zelfs in verafgelegen gebieden van de wereld. De toename

van kennis als gevolg van de wetenschappelijke richting in het onderwijs dwingt mensen om hun geloofsbeginselen en het blind opvolgen van handelingen opgelegd door traditie te herzien. In bijna ieder land is er een aanzienlijke populatie 'buitenlanders' wier gewoonten botsen met die van de autochtonen. Moslimgemeenschappen bijvoorbeeld die in christelijke landen leven vormen een uitdaging voor de meningen en gewoonten die heersen in het 'geadopteerde' land. Moeten hun beperkende gewoonten en kledij gehandhaafd worden tegen alles in? De druk van de moderne tijd is ook een uitdaging voor mensen die bepaalde gewoonten gevolgd hebben die gebaseerd zijn op waarden die de tijd doorstaan hebben. Zouden zij bijvoorbeeld hun vegetarische voedingswijze en het principe van geweldloosheid dat daaraan ten grondslag ligt moeten opgeven om modern en eigentijds te zijn? In hoeverre zou de traditie onveranderd moeten blijven en denkvermogens blijven vastzitten in het verleden?

De heer Boeddha adviseerde dat alle denkbeelden nauwkeurig bekeken moeten worden en dat mensen zelf moeten ontdekken of die ideeën al of niet bevorderlijk zijn voor ware vooruitgang. Er bestaan bepaalde waarden en deugden die eeuwigdurend zijn; zij zijn niet van toepassing op slechts één deel van de mensen op de wereld, maar ze zijn relevant voor alle mensen in alle tijden, omdat zonder deze waarden en deugden geen echte vooruitgang in de menselijke samenleving geboekt kan worden. Vanuit deze invalshoek is het duidelijk dat traditie niet moet verworden tot een stel blinde geloofsbeginselen en denkbeelden: zij moet een kanaal zijn voor het behoud van onsterfelijke waarden.

Eén van deze waarden is mededogen. Mededogen houdt vriendelijkheid, sympathie en geweldloosheid in en wordt door al deze eigenschappen tot uitdrukking gebracht. Dit principe dat ten grondslag ligt aan het vegetarisme moet in stand gehouden worden, ook al past het niet in bepaalde eigentijdse gewoonten. Er is een groot verschil tussen de kleine deugden, zoals nauwgezetheid en netheid en de grote waarden en deugden, zoals mededogen, waarheid en rechtvaardigheid. Als niet afgezien wordt van de grote deugden, kan de traditie een doeltreffend instrument zijn tot vooruitgang, anders niet.

De wet van opoffering

Mensen begrijpen heel goed dat het universum beheerst wordt door wetten die alomtegenwoordig en onveranderlijk zijn. De mens moet ze gewoon aanvaarden, begrijpen en ermee werken om zijn lotsbestemming te vervullen. Dat betekent dat hij van de lagere kennisniveaus voortschrijdt naar de transcendentale, volmaakte kennis van de Bevrijden (Liberated Ones).

Op het fysieke niveau probeert de mens, naarmate het onderwijs beter wordt, inderdaad door te dringen in de mechanismen van de universele natuurlijke wetten en zijn kennis te benutten om verbeteringen in materiële omstandigheden teweeg te brengen, zoals we die zien op het medische vlak, in transportmiddelen, communicatie, bevordering van de volksgezondheid enzovoort. Dit is het gevolg van weten hoe de krachten van het universum functioneren. Maar de mens maakt ook veel blunders waarvan sommige zo ernstig van aard zijn dat zich rampen voordoen of men kan voorspellen dat die zich zullen gaan voordoen. Die betreffen onder meer de schade aan de

elementen en het milieu, de vernietiging van natuurlijke vormen door genetische manipulatie enzovoort. Wij vragen ons natuurlijk af wat er mis is met dit tijdsgewricht waar zulke ernstige tegenstellingen heersen. Op één en hetzelfde moment worden er veel goede dingen bereikt, terwijl er ook rampzalige tendensen in beweging gezet worden. Het antwoord zou kunnen zijn (en voor sommige mensen is dit een overduidelijk feit) dat er voortdurend onwetendheid bestaat over morele en spirituele wetten, die ook onzichtbaar aan het werk zijn overal en ten alle tijden. De mens schrijdt nu snel voort naar grotere kennis van de wetten op het fysieke niveau, zonder zich zelfs maar af te vragen of er misschien ook wetten bestaan in andere dimensies, waarvan het negeren of vertragen leidt tot problemen en pijn.

Een zo'n wet, waarover de wijzen gesproken hebben, is de wet van opoffering. Annie Besant zei dat deze *'gedrukt staat in het universum waarin wij leven'* en dat *'de hele wereld verbonden is door een wet van onderlinge afhankelijkheid'*. Biologen beginnen nu iets te begrijpen van deze onderlinge afhankelijkheid en zij zeggen zelfs dat geen enkel schepsel op aarde in zijn eentje kan overleven zonder de hulp van een grote verscheidenheid aan andere schepselen die het ecologische systeem van de aarde in een staat van goede gezondheid houden. In *The Theosophist* van maart 2004 verwijst het artikel van de hoogleraar dierkunde C.A. Shinde naar de symbiotische relatie van planten, insecten en andere wezens. Hij zegt hierover: *'Wanneer we zulke symbiotische relaties en de onderlinge verbondenheid van levende organismen observeren is het niet moeilijk om intellec-*

tueel gezien de universele broederschap te accepteren als een feit in de natuur'.

Onderlinge relaties zijn weldadig, niet alleen voor het stoffelijk bestaan, maar ook voor psychologisch en emotioneel welzijn, zoals het volgende recente nieuwsbericht aangeeft: *'De aanwezigheid van een vriendje met vier poten in het leslokaal bevordert de ontwikkeling van kinderen. Dit is het resultaat van een overzicht van het Instituut voor Interdisciplinair Onderzoek van de Relatie Mens-Dier (IEMT) in Zürich. Dertig kleuter- en basisschoollerares waren hierbij betrokken. Zij nemen hun honden of katten regelmatig mee naar de klas. Alle ondervraagde leraren vinden het effect op de kinderen en hun manier van lesgeven buitengewoon positief. Het verantwoordelijkheidsgevoel onder de kinderen verbeterde aanzienlijk.'*

Voortbordurend op de erkenning van onderlinge afhankelijkheid moet het begrijpen van de mens zich verder ontwikkelen tot het erkennen dat de onderlinge belangen van schepselen, zelfs van verschillende soorten, in de natuur gesteund worden door een systeem van opoffering, dat wil zeggen van geven en niet alleen van nemen.

Alle levensvormen zijn in een toestand van onderlinge uitwisseling van gasvormige, vloeibare en vaste substanties. Om Annie Besant weer aan te halen: *'Het draaiende levensrad kan niet voortgaan tenzij ieder lid, ieder levend wezen, helpt bij het draaien door het verrichten van daden van opoffering.'* De *Bhagavad Gita* suggereert ook dat, om het hoogste goed te oogsten, er onderlinge zorg en liefde moet bestaan. Volgens de Goddelijke Orde moeten levensvormen uiteenvallen en hun eigen samenstellende delen opofferen voor het overleven van anderen, totdat ook

zij uiteenvallen en op hun beurt substanties doorgeven die weer andere voeden.

De wereld van vandaag is diep verdeeld, niet zozeer door raciale, nationale en etnische verschillen, als wel door bezit. Een kleine minderheid van de mensen bezit een groot deel van de beschikbare hulpbronnen; sommige mensen profiteren van buitensporige weelde terwijl anderen steeds meer tekort komen. Dit gebeurt internationaal, nationaal en plaatselijk. De rijken worden rijker en de armen armer.

Verscheidene voorspellingen over de komende tientallen jaren stellen dat in de loop der tijd tekort aan water een enorm probleem wordt en misschien zelfs een reden voor oorlog. Dit kostbare element wordt roekeloos verspild door degenen die er toegang toe hebben terwijl anderen worden gedwongen elke druppel water die ze gebruiken met ongelooflijke inspanning te bemachtigen. Wanneer de wet van opoffering alom erkend werd, zoals de wetten van de zwaartekracht of van de dynamica, met alle bekende technologieën en onderzoeksfaciliteiten, dan zou het zeker mogelijk zijn om manieren te vinden om water, voedsel en andere levensbehoeften eerlijk te verdelen. Wachten wij mensen op nog kritiekere omstandigheden om ons te leren dat wij bereid moeten zijn om te geven en te delen, om van vrede en welvaart te kunnen genieten? De levens van de Boeddha, zoals verteld in de Jatakaverhalen, leren symbolisch dat Verlichting of Boeddhaschap de beloning is voor het altijd bereid zijn het eigen belang op te offeren voor het welzijn van anderen.

Uit: *The Theosophist*, mei 2004
Vertaling: A.M.I.

Mensen wensen hun vrienden gewoonlijk een gelukkig nieuwjaar en soms voegen ze er 'voorspoedig' aan toe....Maar nog steeds wordt het jaar aangekondigd door de prachtige ster Venus- Lucifer, die zo schitterend schijnt dat zij werd aangezien voor die nog zeldzamere bezoeker, de ster van Bethlehem. Dat speelt ook een rol; en onder die omstandigheden zal er iets van de Christos geest op aarde geboren moeten worden. Zelfs als geluk en voorspoed ontbreken is het mogelijk om iets dat groter is dan die twee te vinden in dit komende jaar. In plaats van onze lezers een gelukkig of voorspoedig Nieuw Jaar te wensen lijkt het ons toepasselijker om hen te vragen er een jaar van te maken dat zijn schitterende heraut waardig is. Dat kan waar gemaakt worden door hen die moedig en vastberaden zijn. Thoreau gaf aan dat er levenskunstenaars zijn, mensen die de kleur van een dag kunnen veranderen en mooi maken voor hen waarmee ze in aanraking komen. Er zijn ook Meesters van leven die het goddelijk maken zoals in alle andere kunsten gebeurt. Is dit niet de grootste kunst van alle kunsten, die zelfs de sfeer waarin we leven beïnvloedt? Het belangrijkste is dat we zien dat iedereen die de levensadem inhaleert de mentale en morele sfeer van de wereld beïnvloedt en iedereen in zijn omgeving helpt bij het kleuren van de dag.

En laat niemand denken dat het verbeelding is, het hechten van belang aan de geboorte van het jaar. De aarde gaat door bepaalde fasen en de mens gaat daarin mee; en zoals een dag ingekleurd kan worden kan dat ook gebeuren bij een jaar. Het astrale leven van de aarde is jong en sterk tussen Kerstmis en Pasen. Zij die nu hun wensen uitdrukken zullen kracht bijzetten aan het steeds waar maken van die wensen.

H.P. Blavatsky
Lucifer januari 1888. pp.337-8
FvI

Harry Potter en de dugpa

– John Algeo

De Harry Potter-cyclus bereikt zijn hoogtepunt en conclusie in het laatste deel van de reeks: *Harry Potter en de relieken van de dood*. In alle zeven boeken zijn de twee hoofdfiguren Harry Potter, de-jongen-die-leefde, en heer Voldemort, hij-die-niet-genoemd-mag-worden. Harry is natuurlijk de focus en de titelfiguur in alle boeken. Maar ofschoon Voldemort niet in ieder deel voorkomt, is hij toch een schaduw aanwezigheid die Harry achtervolgt door het hele verhaal heen. Deze twee centrale figuren lijken beide sterk op elkaar en zijn tegelijkertijd heel verschillend, net zoals wij en onze schaduw zowel op elkaar lijken als verschillen.

Dr. John Algeo is Internationaal vice-voorzitter van de TS en emeritus hoogleraar aan de Universiteit van Georgia, VS. Hij heeft veel academische onderscheidingen ontvangen.

In zijn Tom Marvolo Raadsel persona geeft Voldemort commentaar op hun overeenkomsten: ‘er bestaan vreemde overeenkomsten tussen ons, Harry Potter... beiden halfbloeden, wezen, opgevoed door dreuzels. Waarschijnlijk zijn wij de enige twee Sisselsprekers die op Zwijnstein terecht gekomen zijn sinds de grote Zwadderich zelf. Wij lijken zelfs ietwat op elkaar.’ (*Geheime Kamer*, hoofdstuk 17)

Hun overeenkomsten zijn meer dan oppervlakkig. Ieder heeft iets van de ander in zich. Harry en Voldemort zijn onderling verbonden. Harry heeft Voldemorts vermogen slangentaal te verstaan en met slangen te spreken (zij zijn beiden Sisselsprekers). Dat gezamenlijke vermogen komt doordat Harry iets van Voldemort in zich heeft. De grote en goede tovenaars Perkamentus vertelt Harry ‘Tenzij ik mij erg vergis, heeft hij [Voldemort] iets van zijn eigen macht aan jou overgedragen die nacht dat hij jou dat litteken bezorgde. Niet iets wat hij van plan was, dat weet ik zeker.’ En Harry, overrompeld, antwoordt, ‘Voldemort stopte een beetje van zichzelf in mij?’ (*Geheime Kamer*, hoofdstuk 17). Dat ‘beetje’ Voldemort

is een fragment van zijn ziel, dat hij ongewild overbracht op Harry, waardoor hij van de jongen-die-leefde een levende horcrux maakte, of een reservoir voor een fragment van de ziel van een ander.

Aan de andere kant heeft Voldemort ook een beetje van Harry in zich. Wanneer Voldemort erin slaagt opnieuw belichaamd te worden, wordt zijn lichaam voor een deel gemaakt uit Harry's bloed. Dat bloed draagt de magische bescherming van de liefde in zich waarmee Harry's moeder hem doordrenkte toen zij zich opofferde om haar babyzoon te beschermen tegen aanvallen van de slechte tovenaars. Harry en Voldemort hebben dus allebei een essentieel deel van de ander in zichzelf: Harry een deel van Voldemorts ziel en Voldemort een deel van Harry's lichaam. Zelfs de toverstafjes van Harry en Voldemort zijn 'broers'. Beide toverstafjes werden gemaakt met hetzelfde magische kernbestanddeel: een staartveer van dezelfde feniks, de vogel van onsterfelijkheid genaamd Fawkes, het lievelingshuisdier van Perkamentus.

Niettemin is er, ook al bestaan er overeenkomsten, ook een kloof die de twee hoofdfiguren van elkaar scheidt. Harry's essentiële natuur is tegengesteld aan die van Voldemort. Voldemort is een dugpa. Maar wat is een dugpa?

In eerste instantie is de historische achtergrond van die term Tibetaans. De dugpa, (ook wel genoemd dad-dugpa, druk-pa en een aantal andere varianten) is een sekte van het Tibetaanse boeddhisme. Het is specifiek een subsekte van één van de vier hoofdsekten, de kagyü-pa (of 'mondelinge overbrenging sekte'). De andere drie zijn de nyingma (of 'aloude' sek-

te), de sakya (of 'grijze aarde' sekte), en geluk (of 'deugdzame weg' sekte, die de grootste is en de sekte waartoe de Dalai Lama behoort, ook bekend als 'gele hoed' lama's). De dugpa's worden geassocieerd met bepaalde tantrische seksuele praktijken en worden vaak de 'rode hoed' lama's genoemd.

Harry en Voldemort hebben dus allebei een essentieel deel van de ander in zichzelf: Harry een deel van Voldemorts ziel en Voldemort een deel van Harry's lichaam.

Misschien vanwege hun bepaalde tantrische associatie kregen de dugpa's een nogal slechte reputatie. Mevrouw Blavatsky heeft geen goed woord voor ze over en gebruikt de term niet alleen voor een religieuze sekte in Tibet maar in het algemeen voor boosaardige tovenaars. Zij zegt dat een dugpa 'een hoge adept in de zwarte kunst' is (*CW* 10:225), dat de term 'dugpa' 'een synoniem is geworden voor "tovenaar", "adept van zwarte toverkunst" en alles wat slecht is' (*Theosophical Glossary* 106), en dat dugpa's ook genoemd worden 'Broeders van de schaduw' (*Theosophical Glossary* 64). Zij waarschuwt ook (*CW* 9:260-1) discipelen in-spe dat de brede weg die leidt tot schitterende illusies 'alleen maar leidt tot dugpaschap, en zij [die deze weg volgen] zeker terecht zullen komen op die *Via Fatale* van het *Inferno*, boven de poort waarvan Dante de woorden las':

*Per me si va ne la citta dolente,
Per me si va ne l'eterno dolore,
Per me si va tra la perduta gente.*

Door mij komt u de verdrietige stad binnen,

Door mij verwerft u eeuwige smart,

Door mij treedt u binnen temidden van verloren zielen.

Dugpa's zijn dus 'verloren zielen'. Maar hoe kan een ziel 'verloren' gaan?

Welnu, in de theosofische traditie zijn alle mensen samengesteld van aard. Wij hebben zowel een persoonlijkheid als een individualiteit. Onze persoonlijkheid bestaat uit ons lichaam, onze vitaliteit, ons afgescheiden onderbewuste, onze emoties en ons hersen-denkvermogen, dat gevormd wordt en zich bezighoudt met de ervaringen die wij doorgemaakt hebben in dit leven. Onze persoonlijkheid duurt maar één leven. Onze individualiteit bestaat echter uit die aspecten van ons wezen die blijven bestaan van het ene leven naar het volgende, inclusief de goddelijke vonk in het hart van ons wezen, een collectief bovenbewustzijn en een intellectueel vermogen om te kijken in de aard van de dingen en om onderscheid te maken tussen opties en daaruit te kiezen. Onze individualiteit is onze permanente identiteit, het 'ons' dat reïncarneert in verscheidene persoonlijkheden.

De snaar die onder de hand van de Meester niet met alle andere in lieflijke harmonie kan trillen, knapt - en wordt weggegooid.

Wij zijn persoonlijk verschillend in elke incarnatie, maar individueel continu. De normale situatie is dat onze persoonlijkheid verbonden is aan onze individualiteit. Wanneer het lichaam sterft, wordt alles in de persoonlijkheid wat het bewaren waard is geabsorbeerd

in de individualiteit, en wat het bewaren niet waard is wordt gewoon weggegooid. Het blijft misschien enige tijd rondhangen in de psychische atmosfeer, maar uiteindelijk verdwijnt het, net zoals het lichaam rond hangt in de fysieke atmosfeer maar uiteindelijk verrot. Dat is de norm: wat goed is in ons overleeft; wat niet goed is, niet. Maar er zijn uitzonderingen.

De uitzonderingen zijn zeldzaam, toch komen ze voor. Een uitzondering is iemand die zo door en door en vastberaden slecht is in het leven dat de individualiteit, als het ware, besluit dat de verbinding niet werkt en deze dus verbreekt. Het resultaat is een persoonlijkheid die niet verbonden is met zijn oorspronkelijke individualiteit; de verbinding is 'verloren gegaan' en de losgemaakte persoonlijkheid is wat genoemd zou kunnen worden een 'verloren ziel'. Hij leeft nog enige tijd door in zijn fysiek lichaam, maar hij heeft geen toekomst. Zulke 'verloren zielen' zijn inderdaad heel zeldzaam omdat de meesten van ons, zelfs als wij af en toe heel stout zijn, niet echt vastberaden slecht zijn. Er is immense concentratie en vastbeslotenheid voor nodig om zo slecht te zijn dat een persoonlijkheid in de steek gelaten wordt door zijn individualiteit.

De uitzondering waarnaar hierboven prozaïsch verwezen wordt, wordt poëtisch beschreven door mevrouw Blavatsky in haar spirituele gids *De Stem van de Stilte*:

226. Leerlingen kunnen worden verleken met de snaren van de vina [een luitachtig instrument] waarin de ziel weerklinkt; de mensheid met haar klankbodem; de hand die haar bespeelt met de welluidende adem van de GROTE WERELDZIEL. De snaar die onder de hand van de Meester niet

met alle andere in lieflijke harmonie kan trillen, knapt – en wordt wegge- worpen. Zo gaat het ook met de collec- tieve denkvermogens van Lanoe-Shra- vaka's [discipelen op het Pad]. Deze moeten worden afgestemd op het den- ken van de Leraar, één met de Over- ziel – ofwel, zich ervan losrukken.

227. Dat doen de 'Broeders van de schaduw' – de moordenaars van hun Ziel, de vreselijke Dad-Dugpa bende.

Wat voor soort extreme slechtheid schept een dugpa, die zijn verbinding met de Overziel heeft verbroken en aldus zijn eigen ziel vermoordt? Het is een intense en totale concentratie op zichzelf. Het is een visie op alle andere wezens als alleen maar gereedschap om zijn eigen begeerten te bevredigen. Het is volkomen en onverzacht egoïs- me. Nu zijn wij allemaal egoïstisch tot op zekere hoogte. Dat is tenslotte de menselijke aard en dit heeft evolution- aire overlevingswaarde. Maar alle normale mensen zijn een mengsel van zelfzucht en altruïsme, of bezorgdheid voor anderen. Altruïsme is net zozeer een deel van de normale menselijke psychologie als zelfzucht dat is. Recen- te verhalen uit de oorlog in Irak staan vol voorbeelden van zowel de zelfzuch- tige uitbuiting van anderen als ook van heroïsche en zelfloze acties om ande- ren te dienen.

De meesten van ons zijn gemengde wezens. Iemand die geen zelfzucht kent is geen mens maar een heilige. Aan de andere kant is iemand die geen altruïsme bezit ook geen mens, maar een dugpa. Dat zijn dugpa's: volkomen egoïstische mensen gespeend van enige zorg voor anderen. Zij gebruiken ande- ren, overheersen anderen en buiten anderen genadeloos en gewetenloos uit. Zij nemen van anderen wat ze maar willen, inclusief het leven:

'Een gewetenloos, maar bedreven adept van de Zwarte Broederschap ('Broeders van de schaduw' en dugpa's noemen wij hen) heeft met veel minder moeilijkheden te kampen. Want omdat zijn daden niet door wetten van geeste- lijke aard worden belemmerd, zal zo'n dugpa-'tovenaar' zonder enig ceremon- nieel ieder denkvermogen in zijn macht kunnen krijgen en geheel aan zijn boze krachten onderwerpen.' (*De Sleutel tot de Theosofie*, hfdst. XIV)

'Is het niet zonneklaar dat ... de god- delijke wet van vergelding, die wij kar- ma noemen, met honderdvoudige ge- strengheid iemand zal bezoeken die redelijke, denkende mensen berooft van hun vrije wil en logisch redeneer- vermogen? Vanuit het occulte stand- punt is de beschuldiging er eenvoudig een van zwarte magie, van beheksing. Alleen een dugpa, die wordt aange- gaapt door "Avitchi" [hel, vernietiging] aan het einde van zijn levenscyclus, zou zoiets riskeren. (*CW* 11:56).

Maar wat gebeurt er met zo'n 'verlo- ren ziel' terwijl die nog in een fysiek lichaam leeft? Welnu, elke persoonlijk- heid met een concentratie en vastbera- denheid in het kwaad die sterk genoeg is om een dugpa te worden zal ook vastbesloten zijn om niet alleen maar te verdwijnen in de psychische atmo- sfeer. Ten eerste zal hij proberen zijn fysiek lichaam zo lang mogelijk goed te houden; hij zal streven naar lichame- lijke onsterfelijkheid. Daar dat echter onmogelijk is, zal hij vervolgens zijn concentratie en vastbeslotenheid inzet- ten om niet alleen maar restmateriaal te worden aan de andere kant, maar zo lang mogelijk door te gaan om zichzelf bijeen te houden als persoonlijk be- wustzijn zonder lichaam. Mevrouw Blavatsky verwijst naar zulke onbeli- chaamde dugpa's:

‘...de broeders van de schaduw, zonder fysieke lichamen behoudens in zeldzame gevallen, euvele zielen die lang leven in dat rijk en die naar hun aard werken voor geen enkel ander doel dan kwaad totdat zij uiteindelijk vernietigd worden – dat zijn de verloren zielen van Kama Loka [de begeertewereld na de dood]... Deze zwarte entiteiten zijn de dugpa’s, de zwarte tovenaars.’ (CW 9:400-Q)

Het is onaangenaam om na te denken over echte dugpa’s en nog onaangener om ze te ontmoeten. Maar echte dugpa’s zijn ook buitengewoon zeldzaam. Eén literaire dugpa is echter vertrouwd voor alle bewonderaars van de Harry Potterboeken, namelijk Voldemort. Hier volgen een aantal dugpa-eigenschappen van Voldemort:

Voldemort is niet in staat tot liefhebben. Liefde is zorgzaamheid voor het welzijn van een ander wezen. Volgens een voorspelling zal degene die Voldemort zal overwinnen ‘macht bezitten die de duistere heer niet kent’. Die macht is de macht van de liefde die Harry’s wezen doordringt vanwege zijn moeders liefhebbende opofferingsgezindheid, maar is een macht die Voldemort volledig ontbeert.

Hij domineert iedereen die hij kan, zelfs zijn eigen slaafse volgelingen, de Dooddoeners. Hij doodt zonder scrupules. Hij is de belichaming van egoïsme, wreedheid en misleiding. Hij beheerst het denken van anderen en onderwerpt hen aan zijn macht.

Hij is doodsbang voor zijn eigen dood; vanaf het eerste boek is hij al op zoek naar manieren om zijn leven te behouden. Zelfs zijn naam, *Voldemort*, betekent in het Frans ‘vlucht’ (*vol*) ‘uit’ (*de*) ‘de dood’ (*mort*). Als dugpa weet hij dat hij, als hij eenmaal sterft, geen toekomst heeft; er is geen goedheid in zijn eigen persoonlijkheid die overge-

houden kan worden. Wat hem te wachten staat is niet zijn, uitsterving, *avit-chi*.

Hij heeft het grote kwaad begaan van het verdelen van zijn eigen ziel in zeven delen, waarbij hij zes van die delen geplaatst heeft in voorwerpen of wezens buiten zijn lichaam, ‘horcruxen’ genaamd. Om een horcrux te scheppen moet Voldemort eerst iemand anders doden. Zijn motief bij het scheppen van de horcruxen is zijn eigen sterven te voorkomen. Zolang één deel van zijn ziel leeft, overleeft hij. Door de delen van zijn ziel te verdelen en te verstoppen probeert hij de dood te vermijden. Maar zo’n verdeling en scheiding van iemands ziel is het tegenovergestelde van de spirituele vooruitgang waartoe wij geroepen zijn, namelijk die van het integreren van onze natuur en het helen van onszelf, het doel van alle yogaprocessen (d.w.z. het ‘verbinden, onder het juk brengen’ van onszelf). Voldemort heeft zijn ziel vermoord, zoals *De Stem van de Stilte* het formuleert, door deze te verdelen. Ofschoon de term ‘dugpa’ niet voorkomt in de Harry Potterboeken, is Voldemort een dugpa. Zijn gedrag, zijn karakter, zijn natuur is die van de klassieke dugpa, een broeder van de schaduw, de moordenaar van zijn ziel, een zwarte magiër, een euvele tovenaar, een verloren ziel.

Als Voldemort een dugpa is, wat is Harry dan? Wat zijn Harry’s karaktereigenschappen die hem anders maken dan Voldemort? Dit zijn er een paar:

Harry is doordrenkt met de liefde van zijn moeder. Die redde zijn leven toen Voldemort trachtte Harry als baby te doden met de Avada Kedavra of dodelijke verwensing. Die beschermde hem toen hij aangevallen werd door

professor Krinkel die bezeten was door Voldemort. Perkamentus zegt tegen Harry:

'Jouw moeder stierf om jou te redden. Als er één ding is wat Voldemort niet kan begrijpen is het liefde. Hij beseft niet dat liefde die zo machtig is als die van jouw moeder zijn eigen merkteken achterlaat. Geen litteken, geen zichtbaar teken ... om zo diep bemind te zijn, ook al is degene die ons beminde er niet meer, zal ons voor altijd enige bescherming bieden ... Voldemort kon jou om die reden niet raken. Het was vreselijk om iemand aan te raken die gekenmerkt werd door iets wat zo goed was.' (De Steen der Wijzen, hoofdstuk 17)

In plaats van anderen te domineren, is Harry toegewijd om hen te helpen. Hij riskeert herhaaldelijk zijn eigen veiligheid en zelfs zijn leven om anderen te beschermen. In het eerste boek trotseert hij de driekoppige hond om af te dalen in de onderwereld van Zwijnstein om de steen der wijzen te redden, niet voor zijn eigen gebruik maar om te voorkomen dat hij in verkeerde handen valt. In het tweede boek daalt hij opnieuw af in de ondergrondse gewelven om een moordzuchtige basilisk te bestrijden om het leven van Ginny Weasley te redden. In het derde boek neemt hij grote risico's om te voorkomen dat Sirius Black gevangen genomen en teruggestuurd wordt naar de gevangenis van Azkaban. In het vierde boek is hij ruimhartig van plan de toernooiprijs te delen met een andere mededinger. In het vijfde boek gaat hij roekeloos het Ministerie van Magie binnen om te proberen Sirius te redden. En in het zesde boek vergezelt hij Perkamentus op een beangstigende missie op zoek naar een van Voldemorts horcruxen. Harry handelt niet

uit persoonlijke motieven maar uit wat hij begrijpt als een groter goed.

Harry is toegewijd om anderen te helpen. Hij riskeert herhaaldelijk zijn eigen veiligheid en zelfs zijn leven om anderen te beschermen.

Harry ziet herhaaldelijk dapper de dood onder ogen, zowel de bedreiging van zijn eigen dood als het feit van de dood van anderen die hem lief zijn: zijn ouders, die hij nooit gekend heeft, zijn peetvader Sirius Black en zijn beschermer en mentor Albus Perkamentus. Van Perkamentus verneemt hij dat 'voor het goedgeorganiseerde denkvermogen de dood slechts het volgende grootse avontuur is' (Steen der Wijzen, hoofdstuk 17). Wanneer hij hoort dat er een voorspelling is dat hij Voldemort moet confronteren in een strijd op leven en dood, is Harry, in tegenstelling tot Voldemort, niet uit het veld geslagen bij het vooruitzicht van zijn eigen sterfelijkheid. Perkamentus verklaart: *'Begrijp je, de voorspelling betekent niet dat je iets moet doen! Maar de voorspelling zorgde ervoor dat de heer Voldemort jou aanmerkte als zijn gelijke... Met andere woorden, je bent vrij om je eigen weg te gaan, helemaal vrij om de voorspelling de rug toe te keren! Maar Voldemort hecht nog steeds aan de voorspelling. Hij zal achter je aan blijven zitten... daardoor wordt eigenlijk verzekerd, dat...'* 'Dat een van ons uiteindelijk de ander zal doden', zei Harry. 'Ja.' Maar eindelijk begreep hij wat Perkamentus hem had proberen te vertellen. Het was... het verschil tussen de arena in gesleept te worden om een doodstrijd aan te gaan en de arena in lopen met je hoofd omhoog... dat was

een hemelsbreed verschil.’ (De Halfbloed Prins, hoofdstuk 23).

In plaats van zijn eigen ziel of leven in stukken op te delen, streeft Harry naar heelheid. Door al zijn avonturen en gevaren heen is hij op zoek naar één ding: zelfontdekking. Hij begint als krullenjongen, een in de steek gelaten wees zonder hoop, maar ontdekt dat hij eigenlijk een tovenaars is en de afstammeling van grote tovenaars, met tovenaars als beschermheren. Hij begint met een schijnbaar doelloos leven en ontdekt dat hij een missie heeft, die hem voorspeld is, om de wereld te redden van afgrijselijk kwaad. Hij begint in een isolement en ontdekt dat hij verbonden is met vele anderen door onderlinge verbindingen in een onsterfelijk verbond, gekenmerkt door de Orde van de Feniks. Harry’s verhaal is een zoektocht naar heelheid, en heelheid is heiligheid.

Alle ware mensen, wij allemaal, zijn deels Harry Potter en deels heer Voldemort. Wij zijn gemengde wezens. Succesvol leven is leren hoe wij met dit mengsel omgaan.

Wat voor soort wezen is hij die door liefde gemotiveerd wordt om anderen te dienen, die weet dat het leven groter is dan de dood, en dat het eind van het leven is het ontdekken van heelheid in zichzelf en met alle andere wezens? Zo’n wezen heet een bodhisattva, een term die betekent ‘iemand wiens essentie (*sattva*) is wijsheid (*bodhi*)’. Een bodhisattva is het tegenovergestelde van een dugpa. Harry Potter is een bodhisattva. Dat betekent niet dat Harry volmaakt is. Integendeel. Harry maakt fouten. Harry gedraagt zich

soms dwaas en irrationeel. Harry is soms chagrijnig of boos. Harry is een mens met tekortkomingen.

Iemand zijn met tekortkomingen is niet inconsistent met een bodhisattva zijn. Bodhisattva’s zijn nog geen volmaakte boeddha’s. Maar zij hebben leren begrijpen waar het leven eigenlijk om gaat en zij zijn vastbesloten om te leven volgens dit begrijpen. Zij hebben zich gerealiseerd dat leven een zaak is van liefhebben en dienstverlening, dat de dood niet gevreesd moet worden of ten koste van alles vermeden moet worden, en dat eenheid en heelheid de basis zijn van alle realiteit en dat de realisatie van fundamentele heelheid het doel van alle bestaan is. Soms falen bodhisattva’s in het realiseren van hun ideaal. Maar van niemand wordt verwacht dat hij altijd slaagt. Van degenen op het bodhisattva-pad wordt alleen verwacht dat ze **PROBEREN**. Harry probeert het.

De relatie tussen Harry en Voldemort, de bodhisattva en de dugpa, de substantie en de schaduw, is het centrale mysterie van de hele Harry Potteryclus. Alle ware mensen, wij allemaal, zijn deels Harry Potter en deels heer Voldemort. Wij zijn gemengde wezens. Succesvol leven is leren hoe wij met dit mengsel omgaan. Het is het ontdekken van de steen der wijzen die het sterfelijke lood van het dugpaschap zal transformeren in het onsterfelijke goud van het bodhisattvaschap.

De voorspelling zegt: ‘en elk van beiden moet sterven door de hand van de ander want geen van beiden kan leven terwijl de ander overleeft’ (*Orde van de Feniks* hoofdstuk 37) Dat is in feite hetzelfde als de woorden van *De Stem van de Stilte*:

56. Het Zelf van de stof en het ZELF van de Geest kunnen nooit samengaan.

Eén van de twee moet verdwijnen; er is geen plaats voor beide.

Voldemort is het zelf van de stof, en Harry is het ZELF van de Geest. De Harry Potterboeken zijn een gelijkenis van de queeste waarbij ieder mens betrokken is. Zij zijn een metafoor voor de spirituele reis. Ze zijn wel fantasie, maar fantasie over de realiteit die binnenin ieder van ons aan de gang is wanneer wij het pad betreden dat leidt tot volle menselijke status.

De bijnamen van de twee hoofdfiguren in dit moderne mysteriedrama, ‘de-jongen-die-leefde’ en ‘hij-die-niet-genoemd-mag-worden’ doen denken aan de essentiële aard van de twee rollen. Harry, de-jongen-die-leefde is iemand die uitdagingen heeft overleefd en die tracht volledig te leven, keuzes te maken, de arena te betreden met zijn hoofd omhoog. Hoe oud hij misschien ook wordt, Harry zal altijd een jongen blijven, een jongeman in zijn openstaan voor nieuwe mogelijkheden, zoals de Chinese wijsgeer Lao-Tze (een naam die betekent ‘de oude jongen’) of de Indic Sanat Kumara (een naam die betekent ‘de eeuwige jongeman’).

Voldemort, hij-die-niet-genoemd-mag-worden, is de ontkenning, de schaduw, degene zonder substantie, heelheid, heiligheid of zelfs maar een behoorlijke naam. Het kwaad is geen positieve realiteit; de veronderstelling dat dit wel zo is, is een Manichaeïsche

vergissing. Het kwaad is ontbering, iets naamloos, iets dat ontbreekt, misplaatst is, een verkeerde opvatting. Het is helemaal negatief. Voldemort ziet de dood noch het leven onder ogen; hij probeert tevergeefs voor beide weg te rennen.

De Harry Potterboeken laten ons zien hoe we een bodhisattva moeten zijn, niet een dugpa - hoe we niet Voldemort moeten zijn, maar Harry Potter.

De bodhisattva, wiens essentie wijsheid is, is iemand die liefhebbend is, altruïstisch, vertrouwenwekkend en heel. De dugpa is iemand die zelfzuchtig is, een uitbouter, angstig en gefragmenteerd. De Harry Potterboeken laten ons zien hoe we een bodhisattva moeten zijn, niet een dugpa – hoe we niet Voldemort moeten zijn, maar Harry Potter.

Noot:

Dit artikel werd geschreven vóór de publicatie van het zevende Harry Potterboek. Als enige bewering in dit artikel door dat laatste boek weerlegd wordt, dient de lezer dit toe te schrijven aan het feit dat de auteur van het artikel Sybilla Zwamdrift in één van haar minder helderziende staten aan het ‘channelen’ was.

Uit: *The Quest*, juli-augustus 2007
Vertaling: A.M.I.

Ons werk in de Theosofische Vereniging – II

– N. Sri Ram

De theosofische beweging is in essentie een spirituele impuls die de weg vrijgemaakt heeft voor die krachten die de toekomst gaan vormgeven. Zij heeft mensen over de hele wereld een spirituele visie gegeven, een geheel andere visie op wat spiritualiteit is dan wat mensen denken. De leden van de Theosofische Vereniging zijn niet buitengewoon slim, geleerd of invloedrijk; toch hebben zij gereageerd op de boodschap van de theosofie en op bepaalde krachten die vrijgekomen zijn door deze beweging. Hun reactie op de schoonheid van de theosofie stelt hen in staat een kanaal te vormen voor deze krachten.

In *De Sleutel tot Theosofie* zegt H.P. Blavatsky in haar energieke en beeldende taal dat de Vereniging op moet passen dat zij niet vastloopt in sektarisme of dogma's. Maar dat betekent niet dat wij, wanneer wij iets weten over de waarheid van de dingen, er niet over moeten spreken of schrijven, omdat de wereld de theosofie meer dan ooit nodig heeft. Met theosofie bedoel ik de fundamentele waarheden, de hoofdzaken van de theosofie, niet de vele details waarover mensen van mening kunnen verschillen.

Er is veel controverse geweest over de vraag of Mars of Mercurius behoren tot de aardketen of dat zij eenheden zijn van andere onafhankelijke ketens. Maar aangezien ik niet in een positie ben om dit vraagstuk zelf op te lossen, blijf ik volkomen gelukkig zonder enige mening over dat onderwerp te vormen, of er zelfs maar een nacht van wakker te liggen. Wat doet het er voor ons toe? Wanneer het mogelijk is dat wij dat weten, komen we er wel achter. Zoiets is niet echt belangrijk vanuit het

N. Sri Ram was president van de TS van 1953 tot 1973 en redacteur van *The Theosophist*. Dit is het tweede deel van een ongereviseerde voordracht, gehouden voor leden in Auckland, Nieuw Zeeland, op 30 augustus 1960.

standpunt van ons eigen leven, onze verplichtingen en verantwoordelijkheden. Ik zeg niet dat het misschien niet interessant is om te weten, maar aangezien wij niet in een positie verkeren om dit vraagstuk op te lossen, kunnen wij beter ons denkvermogen in een staat van prettige afwachting laten. Er zijn ontelbare vragen waarop wij niet onmiddellijk een antwoord kunnen vinden, dus wij kunnen net zo goed onze onwetendheid aanvaarden en volkomen gelukkig zijn.

De huidige tijd is er een van heel frappante mentale ontwikkeling, maar ofschoon er wonderbaarlijke vooruitgang geboekt is in de verscheidene gebieden van de moderne wetenschap, merken we toch dat deze mentale ontwikkeling mensen oppervlakkig en eenzijdig gemaakt heeft. Het heeft ook een intensivering veroorzaakt van individualisme en afgescheidenheid, als gevolg waarvan er zo veel lijden en ongeluk is in de wereld.

Om in de huidige situatie te kunnen helpen moeten wij de mensen laten zien, als wij het tenminste zelf begrijpen, dat het denkvermogen maar een instrument is en zijn beperkingen kent. Er zijn ook veel andere dingen die de mensen moeten beseffen, bijvoorbeeld de heiligheid van het leven; dat elke levensvorm goddelijk is; de essentiële eenheid van de mensheid achter alle verschillen die aan de oppervlakte liggen; de weg tot geluk die diep in onszelf ligt en niet buiten ons; de betekenis van ware vrijheid – van hart en denkvermogen, niet alleen maar vrijheid van dit of dat, maar vrijheid op zichzelf; en de betekenis van de dood. Er zijn heel wat gebieden waarop de theosofie een wonderbaarlijk licht laat schijnen. Is het dan niet onze plicht om ons inzicht, hoe beperkt ook, te delen

met andere mensen die misschien de visie die wij hebben, nog niet ontdekt hebben? Maar in onze presentatie daarvan moeten wij altijd mensen het gevoel geven dat de theosofie geen rare leerstelling is: het is de waarheid omtrent de dingen; het gaat over hoe het leven is en uitdijt, wat de dood betekent.

Er zijn ontelbare vragen waarop wij niet onmiddellijk een antwoord kunnen vinden, dus wij kunnen net zo goed onze onwetendheid aanvaarden en volkomen gelukkig zijn.

De theosofie is op zich niet eigenaardig, maar verscheidene dingen die in tegenspraak zijn met de volkomen logische en redelijke visie die de theosofie biedt, zijn eigenaardig. In de bijbel staat 'De waarheid zal u vrij maken'. Zij bevrijdt ons van bijgeloof en angst en welke waarheid wij ook te berde brengen, zij dient gerelateerd te zijn aan het leven en onze dagelijkse ervaringen. Als we alleen maar praten over iets wat abstract is en geen verband met ons leven en onze levenshouding houdt, zal het heel weinig effect of impact hebben op het leven van anderen. Bovendien moet de waarheid, als daarvan sprake is, haar tijd afwachten, als mensen niet reageren op de waarheid die u hun voorlegt. Wij moeten een element van geduld in onze aard hebben, want door alleen maar met een theosofische toverstaf te zwaaien zullen wij niet de hele wereld bekeren.

De waarheid die wij naar voren brengen zal er niet onder lijden als wij uit onze eigen ondervinding spreken, hoe die ook zijn mag, zelfs als die beperkt is. Maar als u bepaalde dingen begrijpt,

dan kunt u dit inzicht vast wel tot uitdrukking brengen. De wijsheid moet gepropageerd worden door diegenen die de geest van de wijsheid in zich hebben, hetgeen betekent dat zij over begrip moet beschikken, begrip met betrekking tot de mensen en tot wat u te vertellen hebt. Bij het naar voren brengen van onze waarheid kunnen wij zo dogmatisch worden dat er een natuurlijke weerstand wordt opgeroepen met betrekking tot de manier van presenteren en dus ook met betrekking tot de waarheid. Wij moeten altijd oppassen dat wij een benadering gebruiken die open staat voor nieuwe feiten en nieuwe overwegingen. Deze houding van het denkvermogen is essentieel voor het succes van ons werk in de Theosofische Vereniging.

Voor ons zou de theosofie niet alleen maar een theosofie van boeken moeten zijn, welke boeken dat ook zijn; het zou meer dan wat dan ook een manier van leven en handelen moeten betekenen.

Het denkvermogen moet openstaan voor de waarheid waar die ook maar te vinden is en wij dienen geen houding aan te nemen zoals zoveel mensen die hebben: 'Dit staat niet in de Koran, daarom is het of overbodig of volkomen onjuist', of: 'Dit staat niet in de bijbel', of: 'Dit staat niet in *De Geheime Leer*'. De hele openbaring zoals die in *De Mahatma Brieven* en *De Geheime Leer* staat is maar een fragment van de waarheid. Er is wel gezegd dat alleen een tipje van de sluier is opgelicht. Eén van de Meesters heeft gezegd dat zij niet méér van de waarheid naar buiten kunnen brengen, omdat we deze zelf

moeten ontdekken. Dus zou het niet helpen om te zeggen dat dit niet is volgens onze specifieke bijbel, wanneer u een andere presentatie of manier van benaderen tegenkomt

Er is een boek van Max Mueller, getiteld *The Theosophy of the Upanishads*. Het is een prachtig geschreven boek, uitgegeven voordat de Theosophical Society werd opgericht. Wij respecteren allemaal H.P. Blavatsky (HPB) en hebben eerbied voor haar en ik respecteer niemand meer dan haar, maar ik ben het niet eens met mensen die zeggen dat het woord 'theosofie' beperkt zou moeten blijven tot de geschriften van HPB. Als wij dat doen, zouden wij een sekte in het leven roepen rond die geschriften en precies doen waartegen HPB waarschuwde in *De Sleutel tot de Theosofie*.

Wijsheid is waarheid in handeling (wisdom is truth in action). Wanneer er actie is volgens de ware aard van de dingen, dan is het wijs vanuit het standpunt van de natuur, van de realiteit. Wijsheid is niet alleen maar informatie. Het woord 'wijsheid' houdt een verwijzing in naar handelen en ook naar het leven. Het leven omvat zowel ervaren als ook handelen. Dus wanneer de handeling niet gebaseerd is op onjuiste veronderstellingen of een illusoir beeld van de dingen, dan is het wijs handelen of een uitdrukking van de wijsheid. Waarheid betekent waarheid over het leven en al haar verschijnselen. Dat is de waarheid die wij moeten kennen en zij omvat waarheid over onszelf, omdat wij ook manifestaties zijn van het Ene Leven. Het ervaren van deze waarheid in ons denken en er in ons handelen uitdrukking aan geven is wijsheid, niet het handelen gebaseerd op denkbeelden die fantastisch zijn, onwaar of alleen maar bijgeloof of

de verbeelding van een oververhit brein. Dus is wijsheid handelen vanuit de waarheid of waarheid in actie.

Voor ons zou de theosofie niet alleen maar een theosofie van boeken moeten zijn, welke boeken dat ook zijn; het zou meer dan wat dan ook een manier van leven en handelen moeten betekenen. Dan krijgen wij nooit genoeg van de theosofie. Wanneer u alleen maar gegeven informatie hebt, waarover de opwinding na enige tijd wegebt, gaat u om meer en meer informatie vragen. Er komt geen eind aan deze informatiehonger die alleen maar het denkvermogen van de mens stimuleert en opwindt. Maar als wij een houding hebben van creativiteit dan zal de theosofie niet oudbakken worden of oninteressant.

Als u een kunstenaar schilderijen in een galerie laat zien, zal hij nooit zeggen: 'Is dat alles, kunnen we niet meer schilderijen bekijken?' Zijn denkvermogen werkt niet zo, omdat hij gericht is op het scheppen van iets uit zijn eigen genialiteit, zijn eigen vermogen. Ook wij kunnen iets waardevols creëren, wat niet noodzakelijkerwijs iets tastbaars betekent, een schilderij, een gedicht, een lezing of wat dan ook. Er zou iets in onszelf moeten zijn, in ons eigen wezen, dat in beweging gebracht wordt door ons contact met deze wijsheid, en dan zal het nooit oudbakken of saai worden. Wij krijgen er nooit genoeg van omdat het leven dan altijd een avontuur is. Wij maken dan vooruitgang, leren elke dag van alles, waarbij wij onszelf voortdurend veranderen, onze kijk op de dingen aanpassen, terwijl wij onze eigen expressie vervolmaken, zodat wij betrokken zijn bij het belichamen van deze wijsheid. Dat is natuurlijk een geweldig grote taak, maar een taak die fascinerend is voor

wie deze op zich neemt. De geest van die wijsheid moet ons hart binnendringen, onze manier van leven veranderen en de manier waarop wij praten, onze relaties met alle mensen, wat wij van ze vinden, hoe wij ons gedragen in een noodsituatie of bij problemen. Er bestaat geen aspect van het leven dat niet gewijzigd kan worden door de theosofie wanneer wij begrijpen wat theosofie in haar innerlijkheid en essentie is.

Er moeten overal theosofen zijn die in hun levenswijze, hun denkwijze en hun kijk op het leven de creativiteit van de wijsheid zichtbaar maken.

Als wij die creatieve geest kwijtra- ken, is de theosofie na enige tijd niet meer opwindend en wordt zij saai en mechanisch. Dus moeten er overal theosofen zijn die in hun levenswijze, hun denkwijze en hun kijk op het leven de creativiteit van de wijsheid zichtbaar maken. Denk eraan dat niet het denkvermogen creëert. Het denkvermogen is een vormgever. Het is in staat tot een bepaald soort vakmanschap, maar de impuls van de schepping ontstaat ergens voorbij het denkvermogen, in de natuur of misschien in ons bewustzijn. Of liever, om het simpel te stellen, de schepping begint in het diepste van ons wezen, onze diepere aard wanneer die aard belevendigd wordt, omdat hij volkomen verschilt van die aard die wij aan de wereld laten zien, aangepast en gevormd op bepaalde manieren door het contact met de uiterlijke wereld.

Dus ik denk dat wij niet alleen boekenwijsheid moeten verkondigen, maar vanuit ons begrijpen moeten praten. Wij moeten handelen vanuit die diepe-

re aard, spreken uit ons hart, leven vanuit onze diepten. Pas wanneer wij op die manier getransformeerd zijn door wat wij theosofie noemen, ontdekken we dat we als theosofen heel gelukkig zijn. Het is een manier van voortdurend de vele krachten in ons loslaten, waardoor wij bijna van moment tot moment worden getransformeerd, ook al zijn wij ons niet bewust van die transformatie.

Alleen op die manier kan iedere theosoof een stroom van levende theosofische invloed worden. Hij hoeft zelfs niet veel te praten, maar hij zal zich onderscheiden in de zin dat hij anders leeft, een andere denkwijze heeft, een andere geest die hem natuurlijkerwijs onderscheidt van anderen. Dit onderscheid ontstaat op een natuurlijke manier, net als een leeuw met natuurlijke waardigheid loopt. Hij neemt geen enkele pose aan of probeert waardig te zijn.

Er zit schoonheid in veel vormen in de natuur. Prachtige schoonheid, waardigheid, lichtheid enzovoort ontstaan uit de levensprocessen. Geen enkel mens kan die wonderen produceren waartoe de natuur in staat is. Maar de natuur kan ook vanuit ons binnenste werken, want binnenin ons ligt een natuur die niet onder de heerschappij van een geconditioneerd denkvermogen geraakt is. Als die diepere natuur belevendigd zou worden, zou zij ook wonderen produceren die zich manifesteren door ons leven, in al onze manieren en door ons denkvermogen. De Theosofische Vereniging heeft grote mogelijkheden, mits wij de juiste benadering hebben en begrijpen wat de mogelijkheden zijn en hoe wij ze kunnen realiseren. Anders zijn wij alleen maar

saaie of routineuze theosofen met een etiket op.

Zonder enig etiket zouden wij in staat moeten zijn uit de sleur te geraken waarin wij normaliter verzonken zijn – de sleur van gedachten, gedragingen enzovoort. Wij zouden in staat moeten zijn te handelen vanuit een middelpunt dat buiten onze normale groef ligt. Dat wil zeggen, wij moeten in staat zijn alles in het leven, wat wij in de krant lezen, wat we in een huiselijke situatie zien, wat we als een probleem in de loge ervaren, wat een persoonlijk probleem is, te zien vanuit een nieuw standpunt dat niet alleen maar een herhaling is van de oude denkprocessen. Dat is voor iedereen tot op zekere hoogte mogelijk, en als wij begrijpen dat deze mogelijkheden bestaan, dan kunnen we ze realiseren. Juist het feit dat wij denken dat een bepaald ding mogelijk en wenselijk is, toont aan dat er al een bepaalde impuls binnenin ons tot leven gewekt is die ons dat besef geeft.

De Theosofische Vereniging kan in de toekomst worden wat wij er nu van maken. Misschien is er een bepaald momentum dat uit het verleden stamt, maar tegelijkertijd zouden wij niet alleen maar moeten teren op het verleden of op gedachten over de toekomst die iemand misschien genoemd heeft. Wij moeten beseffen dat wij de tijdelijke beheerders zijn van dit werk en daarom moeten wij onze beheerstaak op de best mogelijke manier verrichten en aan wie er misschien na ons komt een vereniging doorgeven die vol leven en energie is, waarin iedereen tracht een ander soort leven te leven en te denken langs lijnen van waarheid.

Uit: *The Theosophist*, april 2006
Vertaling: A.M.I.

Register

THEOSOFIA

Tweemaandelijks tijdschrift
van de
Theosofische Vereniging
in Nederland

Redactie:
Anne Myrthe Iken
Elly Kooijman
Wies Kuiper
Els Rijneker

Jaargang 108 (2007)

De bladzijden van de zes nummers van deze jaargang zijn doorlopend genummerd.

ARTIKELN (op schrijver)

blz: **nr:**

228	6	Algeo, J. Harry Potter en de dugpa
30	1	Algeo, J. Inspiratie uit het verleden
184	5	Algeo, J. De schakel, de kern en de nieuwe wereld
98	3	Algeo, J. De tempel van Atfotma
140	4	Algeo, J. De zeven liefdes
71	2	Besant, A. H.P. Blavatsky zoals ik haar kende
14	1	Besant, A. Kolonel Henry Steel Olcott
58	2	Besant, A. Mystiek
179	5	Burnier, R. De adept en de discipel
91	3	Burnier, R. Een basis van deugdzaamheid
135	4	Burnier, R. De geloofwaardigheid van helderziendheid
223	6	Burnier, R. Levende wijsheid of dode traditie?
47	2	Burnier, R. Presidentiële rede
52	2	Citroen, C. Rentmeesterschap van de wereld
118	3	Green, C. Wie is dat Ik?
252	6	Hausenberg, M. De ethiek van mededogen
19	1	Ierlant, F. van. Henry Steel Olcott, met name genoemd
149	4	Ierlant, F. van. Krishnamurti en de Theosophical Society toen en nu
23	1	Jinarajadasa, C. Formalisme en fundamentalisme in de Theosophical Society
112	3	Mullin, G.H. Het boeddhistische vredesvisioen
4	1	Olcott, H.S. Openingsrede 17 november 1875
199	5	Oliveira, P. Geweld begrijpen
245	6	Ritsema, A. Mysteriescholen
162	4	Sabnis, D.P. Het bereiken van doelen
102	3	Sender, P. <i>De Geheime Leer</i> als spirituele praktijk.
155	4	Sender, P. Mediteren over <i>De Geheime Leer</i>
204	5	Sri Ram, N. Ons werk in de Theosofische Vereniging
236	6	Sri Ram, N. Ons werk in de Theosofische Vereniging – II
96	3	Sri Ram, N. Vernietig ambitie
63	2	Tatray, D. <i>De smaragden tafel</i> : een theosofische lezing
194	5	Zwollo, P. Het opofferen van het zelf

ARTIKELEN (op titel)

blz: nr:

179	5	De adept en de discipel / Radha Burnier
91	3	Een basis van deugdzaamheid / Radha Burnier
162	4	Het bereiken van doelen / D.P. Sabnis
71	2	H.P. Blavatsky zoals ik haar kende / Annie Besant
112	3	Het boeddhistische vredesvisioen / Glenn H. Mullin
252	6	De ethiek van mededogen / Martin Hausenberg
23	1	Formalisme en Fundamentalisme in de Theosophical Society / C. Jinarajadasa
102	3	<i>De Geheime Leer</i> als spirituele praktijk / Pablo Sender
135	4	De geloofwaardigheid van helderziendheid / Radha Burnier
199	5	Geweld begrijpen / Pedro Oliveira
228	6	Harry Potter en de dugpa / John Algeo
8	1	Henry Steel Olcott, enkele datums uit zijn leven
19	1	Henry Steel Olcott, met name genoemd / Fay van Ierlant
71	2	H.P. Blavatsky zoals ik haar kende / Annie Besant
30	1	Inspiratie uit het verleden / John Algeo
14	1	Kolonel Henry Steel Olcott / Annie Besant
149	4	Krishnamurti en de Theosophical Society toen en nu / Fay van Ierlant
223	6	Levende wijsheid of dode traditie? / Radha Burnier
155	4	Mediteren over <i>De Geheime Leer</i> / Pablo Sender
245	6	Mysteriescholen / Ali Ritsema
58	2	Mystiek / Annie Besant
204	5	Ons werk in de Theosofische Vereniging / N. Sri Ram
236	6	Ons werk in de Theosofische Vereniging - II / N. Sri Ram
194	5	Het opofferen van het zelf / Paul Zwollo
47	2	Presidentiële rede / Radha Burnier
52	2	Rentmeesterschap van de wereld / Carin Citroen
184	5	De schakel, de kern en de nieuwe wereld / John Algeo
63	2	<i>De smaragden tafel</i> : een theosofische lezing / Dara Tatray
3	1	Speciaal nummer over Olcott in nieuw uiterlijk
98	3	De tempel van Atfotma / John Algeo
96	3	Vernietig ambitie / N. Sri Ram
118	3	Wie is dat Ik? / Caty Green
140	4	De zeven liefdes / John Algeo

Verklaring van rubriekscodes:

B = Boekbespreking, D = 'Dialog', W = Wie was..., T = Theosofie Wereldwijd

RUBRIEKEN

170	T	4	Argentinië, India
166	B	4	Atheologie, Michael Onfray
208	B	5	Esoteric Christianity, Annie Besant
256	B	6	Esoteric Christianity, Annie Besant
38	B	1	Het Heilige, Rudolf Otto
255	B	6	Het pad van de soefi, dr. Javad Nurbakhsh
164	B	4	Een wereld in crisis, J. Krishnamurti
75	W	2	Wie was... Annie Besant
124	W	3	Wie was... George Arundale
10	W	1	Wie was... Henry Steel Olcott
254	W	6	Wie was... John Coats
209	B	5	Wie was... N. Sri Ram

Mysteriëscholen

– Ali Ritsema

In de brochure *Madame Blavatsky over de studie van Theosofie* (ook wel de Bowen brochure genoemd) wordt gesteld dat *De Geheime Leer (GL)* een middel is om het denkvermogen te oefenen en te ontwikkelen op een wijze zoals nog nooit door andere studies is ontwikkeld. Dit geldt vooral voor de Stanzas van Dzyan, die de kern vormen van de *GL*. In een voetnoot in de Inleiding van de *GL* wordt gesteld dat Dzyan verwijst naar het 'jezelf hervormen door meditatie en kennis, een tweede innerlijke geboorte'.

Dzyan of Ch'an is ook de algemene term voor de esoterische scholen en hun literatuur. Dit impliceert dat esoterische scholen en wat er geleerd werd, bedoeld waren om jezelf te hervormen, te transformeren.

Ali Ritsema is oud-voorzitter van de T.V.N. en mede-directeur van de European School of Theosophy.

Het woord 'esoterie' wordt in het woordenboek, met een verwijzing naar het Griekse woord *esoterikos*, niet alleen uitgelegd als "naar binnen" maar geeft ook aan "voor ingewijden".

Volgens het Theosofisch Woordenboek (*Theosophical Glossary*) wordt met 'esoterisch' bedoeld: verborgen, geheim. En met "ingewijden" worden bedoeld degenen die ingewijd waren in de mystieke kennis, die door de hiërofantanten (=ingewijde priesters of vertolkers) van de mysteriën, ook wel adepten genoemd, onderwezen werden.

Vervolgens wordt eraan toegevoegd dat er, ondanks het verstrijken van eeuwen, nog steeds mensen te vinden zijn die zich hiermee bezig houden.

Als je kijkt naar de betekenis van het woord esoterie, zijnde 'geheim', zou je de *GL* van Blavatsky ook *De Esoterische Leer* kunnen noemen.

Blavatsky heeft het in de Inleiding van *De Geheime Leer* dan ook over de Esoterische Filosofie.

Zij stelt dat de ware filosoof, degene die verlangt naar wijsheid en daarom de Esoterische Filosofie bestudeert, persoonlijkheden, dogmatische ge-

loofsvormen en speciale godsdiensten geheel en al loslaat. Sterker nog, er wordt gesteld dat de Esoterische Filosofie alle godsdiensten verzoent, ze ontdoet van hun uiterlijke kant en aan-toont dat de wortel van elk ervan dezelfde is als die van elke andere grote godsdienst.

Esoterische scholen zijn er altijd geweest, al worden ze meestal mysterie-scholen genoemd.

Laten we deze keer eens kijken wat esoterische – of mysteriescholen zijn en waarom ze er altijd geweest zijn.

Wat wel *De Geheime Leer*, deel 3 (GL 3) genoemd wordt, door de TVN uitgegeven onder de titel *Esoterische Opstellen en Instructies* gaat, voor een gedeelte althans, over de mysteriescholen. We vinden in Afdeling XXIII, een verhaal over ‘De Oorsprong van de Mystериën’.

Ik heb aangegeven wat bedoeld wordt met het woord esoterisch.

Wat dan wordt bedoeld met het woord ‘mysterie’?

Volgens the *Theosophical Glossary* komt het woord ‘mysterie’ van het Griekse woord *muô*, ‘to close the mouth’, in het Nederlands ‘de mond sluiten’.

Dit heeft alles te maken met de kleine en grote mysteriën en daarmee worden de mysteriën voor profanen en ingewijden bedoeld.

Mysteriën zijn altijd diep religieus van aard geweest, met hoge morele en ethische opvattingen. De mysteriën werden aan de oningewijden getoond door middel van wat we toneel-voor-stellingen zouden kunnen noemen. De mysteriën van de cosmos en de natuur,

de relatie tussen geest en lichaam van de mens, de processen van zuivering enz. werden door de priesters en neofieten als personen uitgebeeld of als goden en godinnen.

In de mysteriescholen werd vooral gebruik gemaakt van symbolen en elk symbool had een verborgen betekenis. Die verborgen betekenis werd alleen gegeven aan kandidaten voor inwijding. Men ging ervan uit dat de mysteriën niet aan iedereen ontsluitd moesten of konden worden en dat het nodig was de wijsheid / hogere kennis die besloten lag in de woorden die gesproken werden, in een mysterie te verbergen.

Altijd werd er in raadselen gesproken en voor deze (om zo te zeggen) geheimzinnigdoenerij van mystici, bestond een reden van bestaan.

Het was voor een grote meerderheid van schrijvers van allegorieën en voor de oude wijsgeren een heilige plicht om nooit en te nimmer de plechtige geheimen, die aan hen waren toevertrouwd in de heilige plaatsen, te openbaren; on-ingewijde critici werden zodoende op een dwaalspoor gebracht.

De belangrijkste leringen werden alleen onderwezen aan personen die de plicht tot geheimhouding hadden; vandaar ‘mysteriescholen’, *muô* – mond houden. Van de mystica Hildegard von Bingen wordt bijvoorbeeld gezegd dat zij de dingen op een verzwegen manier kon zeggen; maar dit terzijde.

Er waren kleine en grote mysteriën. De volgelingen van de kleine mysteriën worden *mystae* (gesluitden) genoemd omdat zij de dingen alleen maar door een nevel, een mist mochten waarnemen, als het ware met gesloten ogen, terwijl de ingewijden of ‘zieners’ van

de grote mysteriën ‘epoptae’ werden genoemd (zij die de dingen ongesluisd zien).

Er wordt gezegd (*GL* 3, p. 291) dat er ‘in den beginne’ geen mysteriën bestonden.

Kennis, dat wat wij nu aanduiden als hogere kennis (Vidya, wat verwijst naar occulte wetenschap, innerlijke kennis) was algemeen eigendom en heerste alom tijdens het gouden tijdperk (Satya yuga), toen de aarde minder stoffelijk, meer etherisch was dan nu.

De mensen hadden in die dagen van zaligheid en reinheid nog geen weet van wat slecht is, want hun natuur, hun aard, was meer goddelijk dan menselijk.

Toen de mensheid in aantal toenam en er een verbinding was gevormd tussen de geestelijke en stoffelijke kant van de mens, bleek de zwakheid van de geïncarneerde geest, want in de meeste gevallen moest de geestelijke kant het onderspit delven van de stoffelijke kant.

In de *GL* wordt aangegeven dat er een bijzondere vermenging van lichaam en geest plaatsvindt. Hier komt ik later op terug.

Excessen ontstonden en bijgelovigheid. Egoïsme, zelfzucht werd geboren uit begeerten en hartstochten die tot dan toe onbekend waren en er werd maar al te vaak misbruik gemaakt van de kennis en de macht die behoorde bij de geestelijke kant, totdat het tenslotte nodig werd het aantal van hen die wisten te beperken.

Zo ontstond inwijding. De inwijding betrof in die tijd inwijding in de wetenschap der wetenschappen, de hogere occulte kennis. Werkelijke inwijding, zo wordt gesteld, heeft niets

te maken met dogma of tucht, heeft geen streng omschreven ritueel, maar heeft te maken met vidya, de kennis van de werkelijke Werkelijkheid waarover de mensen beschikten in het satya tijdperk, de gouden eeuw.

Satya staat voor dat wat Waar is, onvergankelijk, dat wat Werkelijk is. (Daarom is deze term ook opgenomen in het zegel van de Theosofische Vereniging en daar mogen we dan ook wel goed over nadenken!)

Bij inwijding gaat het erom alles wat goed, edel en groots is in de menselijke aard, in feite alle goddelijke of geestelijke vermogens, te ontwikkelen.

Altijd was het werkelijke doel om vrede op aarde te vestigen, om altruïsme de basis van de samenleving te maken; het wetboek van de inwijdings- of mysteriescholen was van morele aard.

De noodzaak om de Werkelijkheid of Waarheid te versluieren om te voorkomen dat er misbruik van werd gemaakt, werd met elk volgend geslacht duidelijker. Eerst werd nog een dunne sluier gebruikt, maar geleidelijk aan werd de sluier dikker en dikker naar mate de persoonlijkheid en de zelfzucht, het egoïsme, sterker werden en dit leidde, zoals gezegd, tot de mysteriën. De mysteriën werden in elk land en onder elk volk ingesteld terwijl men, om ellende (twisten en misverstand) te vermijden, exoterische geloofsstelsels voor de oningewijde menigten instelde.

Elk afzonderlijk volk stelde voor zichzelf, in overeenstemming met het eigen inzicht en de geestelijke behoeften, een godsdienstig stelsel vast, gebaseerd op de eeuwige waarheid.

Maar zij die 'de wijzen' worden genoemd, verwierpen de eredienst van louter vormen, de uiterlijke kant van een godsdienst. Gesteld wordt dat de ware kennis wordt beperkt tot de zeer weinigen. Het zijn de exoterische godsdiensten die eeuwenlang de blik van de wereld versluierd hebben, dus verborgen hebben wat ooit door de goden was ontsluitend.

Priesters of wat priesters genoemd worden in de mysteriën, zijn in feite ingewijden en kunnen niet vergeleken worden met wat wij nu onder priesters verstaan.

Later, in de huidige cyclus van evolutie, onze huidige fase van ontwikkeling (het 5^e ras genoemd) begonnen gewetenloze priesters de lichtgelovigheid van het volk te misbruiken.

Vanaf die tijd, toen Eenheid van het bestaan, altruïsme, niet meer de basis van de samenleving was en afgescheidenheid zijn intrede deed, bleef de kennis van de oorspronkelijke waarheden helemaal onder de hoede van de ingewijden.

Nog later bleek dat het nodig was de geheimen op te tekenen om ze te kunnen behouden en te vereeuwigen en zo zijn de hiërogliefen (= heilig grift) in het leven geroepen. Ook hiervan is de werkelijke betekenis verloren geraakt.

Overigens is het volgens Voltaire, een Franse schrijver en filosoof uit de 18e eeuw die lid was van de Orde der Tempeliers, aan het instellen van de mysteriën te danken dat de mensen niet tot volslagen dierlijkheid zijn vervallen.

De hoge ingewijden, die de mysteriën hebben ingesteld, hebben duidelijk willen maken dat, als men zich niet

door loutering vrij heeft weten te maken van 'de smetten van de wereld' en niet 'de deugd zelf is geworden', oftewel zichzelf niet heeft weten af te stemmen op de hogere, spirituele gebieden, dat er dan geen sprake van kan zijn opgenomen te worden in, wat wel 'het verblijf der goden' genoemd wordt. Steeds zijn het de weinigen geweest die de hoogste en laatste inwijding bereikten, welke vriendschap en innerlijke gemeenschap met God, met het goddelijke betekent.

Er wordt gesteld dat in de priesterlijke mysteriën in Egypte de neofiet de twaalf 'pijnigingen' moest doorstaan. De neofiet moest zijn hartstochten leren beheersen en mocht geen ogenblik de gedachte aan zijn innerlijke god uit het oog verliezen, anders kon zijn goddelijke of spirituele kant de strijd met de stoffelijke of materiële kant niet winnen.

Ook wordt gesteld dat de neofiet als zinnebeeld van de zwerftocht van de ongelouterde ziel verscheidene ladders moest bestijgen en in het duister moest rondlopen in een grot met vele deuren die alle gesloten waren.

Op de derde graad van inwijding wordt gezinspeeld (zowel in Egypte als in India) als de kandidaat gebracht wordt in de zaal die 'de poorten des doods' heet. In de Christelijke traditie kennen we het boek van Job, dat bij uitstek het gedicht der inwijding genoemd wordt.

Het gaat om de dood, d.w.z. om het overwinnen van de persoonlijkheid en de geestelijke verrijzenis – opstanding uit de dood – van de neofiet tijdens zijn beproevingen en een zogenaamde 'nieuwe geboorte' bij de opstanding. Na deze geestelijke ook wel 'tweede geboorte' genoemd, verrees de neofiet

als wedergeboren mens, als verheerlijkt en triomferend overwinnaar van de dood en keerde als hiërofant terug naar de aarde.

Het gaat uiteindelijk om wat het zien van, dus het in contact zijn met de goden genoemd wordt, of zoals eerder: de vriendschap met God of het goddelijke.

In alle mysteriën vertonen de goden vele vormen van zichzelf en verschijnen zij in verscheidene gedaanten, soms als een vormloos licht, maar soms komt dit licht overeen met een menselijke vorm.

Iedere adept is een 'zoon Gods' en een zoon des lichts nadat hij het 'woord' ontvangen heeft, waarna hij/zij het 'woord' zelf wordt. Een adept zou je een professor in de Esoterische Filosofie kunnen noemen; hij heeft zich de noodzakelijke innerlijke kennis en bijbehorende vermogens eigen gemaakt.

De geheimen die bij inwijding horen zijn 7-voudig; dat wil zeggen dat er 7 sleutels zijn en elke sleutel moet 7 keer worden omgedraaid om één geheim te kunnen ontsluiten.

Steeds gaat het erom het bewustzijn van de stoffelijke, materiële en dus vergankelijke kant van het leven te verplaatsen naar het onveranderlijke. Leef in het eeuwige is altijd het advies geweest. In bijbelse termen: verzamel geen schatten op aarde, maar in de hemel. In theosofische literatuur betekent het: verbinding maken met het hogere denken, waardoor het denken verlicht kan worden door het buddhische aspect in de mens; het gaat niet alleen om weten, maar ook om "zien", helder of ongesluisd 'zien'; dat wil zeggen rechtstreekse kennis opdoen door onmiddellijk inzicht of door-zicht.

Mystiek wordt ook wel beschreven als vereniging met het goddelijke; dit zou je het universele kunnen noemen en dan betekent het dat de mens dit universele moet raken om zijn mystieke kant, de 'homo mysticus' die de mens in wezen is, tot uitdrukking te kunnen brengen.

Dat er eigenlijk nooit iets nieuws onder de zon is, blijkt wel uit het feit dat volgens Iamblichus, een theurgist (= weldadige magiër), mysticus, schrijver in de 3e, 4e eeuw: *'het menselijke denkvermogen een vermogen heeft dat superieur is aan alles wat geboren of voortgebracht wordt. Door dit vermogen zijn we in staat vereniging tot stand te brengen met de superieure intelligenties en zijn we in staat buiten de taferelen van de wereld te geraken en deel te nemen aan het hogere leven en aan de aan ons onbekende krachten van de hemelse taferelen'*.

Dit vermogen stelt ons, volgens Iamblichus, in staat om onszelf vrij te maken van de overheersing van het lot en de makers van onze eigen lotsbestemming te worden, want, zo staat er, als de meer excellente delen van ons gevuld worden met energie en als de ziel verheven wordt naar de aspecten, hoger dan het zielsgebied, dan raakt de ziel gescheiden van de condities waarin zij gehouden wordt zolang zij onder overheersing is van het leven van alle dag. Dit leven wordt dan ingeruild voor een ander soort leven. De conventionele gewoonten die bij de uiterlijke orde van de dingen behoren, worden dan losgelaten, zodat de ziel zich kan geven aan en vermengen met de orde die tot dat hogere leven behoort.

Wij beginnen met instinct, zegt Iamblichus, het einde is alwetendheid. Het is als een rechtstreeks aanschouwen.

Overigens wordt gezegd dat de oudste mysteriën die de geschiedenis kent (althans van het huidige, 5e ras), die van het eiland Samothrace zijn, een Grieks eiland en zij zijn een voorloper van de latere Griekse mysteriën.

Er wordt in de *GL* gesteld dat de historische wijzen van de Griekse filosofie bijna allemaal ingewijden in de Mysteriën waren, dat de Grieken hun kennis van de Egyptenaren hadden en de Egyptenaren weer van de Chaldeeers (Chaldea in Zuid-Mesopotamië; taal Aramees), die op hun beurt leerlingen geweest zijn van de brahmanen van de esoterische school. Het licht komt uit het oosten, zeggen we wel eens.

Ik heb beloofd terug te zullen komen op het moment dat er een bijzondere vermenging plaats vond van geest en stof. Ook heb ik het Satya tijdperk ter sprake gebracht, ook wel de Gouden Eeuw (*GL* II p. 305 /271) genoemd, van miljoenen jaren geleden, dus niet de gouden eeuw uit onze geschiedenisboeken.

Daar begint in feite het verhaal mee: dat was namelijk de periode dat de 'goden op aarde wandelden en vrijelijk contact met de stervelingen hadden. Maar deze goden vertrokken, d.w.z. dat zij onzichtbaar werden voor de steeds stoffelijker wordende wereld. (*GL* II p. 307/273).

Langzamerhand vindt er dan een degeneratie plaats omdat de kennis van die goden minder en minder direct beschikbaar is en er een ander element binnensluipt, namelijk trots, hoogmoed. Dan begint het beroerd te worden. Men beschikt nog over goddelijke

vermogens, men was in feite een mens-god, men had nog contact met zijn innerlijke god, maar was tegelijkertijd dierlijk in zijn fysieke deel.

'Wij zijn de Koningen, wij zijn de Goden'. (*GL* II, Stanza X)

Dan ontstaat er een strijd, bijna op leven en dood, tussen het goddelijke deel en het stoffelijke deel van de mens. Degenen die hun stoffelijke deel overwinnen, dus 'meester' worden over hun lichaam, worden gerekend tot de 'zonen van licht'. Degenen die de strijd met hun stoffelijke deel verliezen en slaaf worden van de stof, worden de 'zonen van duisternis' genoemd. Hun innerlijk licht is verduisterd of versluisd. Er worden tempels gebouwd en de vormen worden aanbeden, men gaat zijn eigen vormen, zichzelf, aanbidden. De mens scheidt zichzelf af van het Ene, gaat in afgescheidenheid leven. Dat is het moment waarop de wijzen, zoals ik al eerder heb gesteld, de ware kennis gaan beperken tot de zeer weinigen.

Er is een tijd geweest dat de vrees voor ontheiliging van de gewijde mysteriën zo groot was dat men zijn toevlucht zocht in het gebergte van de woestijn en dat er geheime genootschappen en broederschappen werden gevormd en opgericht, zoals de Essenen. De heilige kennis en wetenschap werden dieper dan ooit voor de menselijke blik verborgen.

In de laatste eeuw vóór onze jaartelling werden door Julius Caesar alle bewoners van Alesia afgeslacht, waaronder de druiden, de priesters der scholen en de neofieten. De stad werd met de grond gelijk gemaakt. Hetzelfde gebeurde enige jaren later met een stad die Bibractis werd genoemd,

een stad die beroemd was om haar heilige druïdenschool.

Hiermee stierven de geheimen van de inwijdingen der grote mysteriën en de mysteriën van de natuur en raakten de occulte waarheden voor Europa in het vergeetboek.

Ook werd de beroemde Alexandrijnse boekerij door dezelfde Caesar ver-

brand en vernietigd en in het jaar 389 werd datgene wat nog overgebleven was door de christenen vernietigd.

De meest onschatbare boeken werden voor de beoefenaars van het occultisme gered, maar gingen voor de wereld verloren.

(Wordt vervolgd.)

Inspiratie uit het verleden John Algeo

'De ene wereld van morgen' inaugurele rede door John Balfour Symington Coats, 1973: Een evenwichtige theosoof is iemand die zowel uitgaat naar de omtrek als naar het centrum: naar binnen om meer van de werkelijkheid van het Ene te ervaren en naar buiten om dit inzicht te delen, in een bruikbare dienst aan anderen. Dat vraagt van ons dat we proberen de wereld rondom ons te zien zoals die is en niet zoals we denken dat die is. Daarom is het noodzakelijk voor ons allemaal om belangstelling te hebben voor de wereld waarin we leven en voor alles dat plaats vindt, zoals in de uitvindingen van de wetenschap met al zijn vele afdelingen, en in de pogingen die gedaan worden door de Verenigde Naties en andere internationale groeperingen om een wereldwijd begrip te doen ontstaan van de essentiële eenheid van de mens met het universum rondom hem en met zijn dichterbij zijnde broeders.

De ethiek van mededogen

– Martin Hausenberg

Ethiek en mededogen zijn zulke veeleisende onderwerpen dat het beter zou zijn als een lama, die waarlijk deze eigenschappen belichaamt, hierover zou spreken. Niettemin gaan ethiek en mededogen ons allen aan, omdat het geluk van het mensenleven ervan afhangt. Zij die geïnteresseerd zijn in spirituele groei streven ernaar deze eigenschappen in zichzelf te ontwikkelen. Maar ook als iemand niet geïnteresseerd is in spirituele groei, dan wordt hij toch geraakt door ethiek en mededogen, omdat dit eigenschappen zijn die geluk brengen in ieders leven, ongeacht spirituele aspiraties. Een mededogend mens brengt geluk aan iedereen die met hem in contact komt en precies zo zal iemand die niet mededogend is voortdurend lijden veroorzaken voor de mensen om hem heen.

Als theosofen zijn wij vaak geïnteresseerd in gecompliceerde metafysische verschijnselen, de geheimen van de natuur, de oorsprong van het universum enzovoort. Dat zijn ongetwijfeld belangrijke gebieden voor studie, die onze kennis vergroten en ons wereldbeeld verbreden. Als wij echter alleen kennis benadrukken zal er geen innerlijke verandering in ons komen. Daarom hebben wijze leraren er altijd op gehamerd dat spirituele groei slechts onder één voorwaarde tot stand kan komen, namelijk dat wij tegelijk met toenemende kennis de standaard van ons eigen ethisch gedrag verhogen. Hoe meer wij ethische eisen stellen aan onszelf, hoe mededogender wij worden. Mededogen en ethiek zijn met elkaar verbonden: een onethisch iemand kan niet mededogend handelen in bredere zin en, aan de andere kant, is iemand die de wetten van mededogen respecteert tezelfdertijd ook ethisch.

Wij theosofen hebben meestal een tamelijk goed theoretisch begrip van een mededogende levenswijze, maar wij geven liever lezingen over andere onderwerpen. Als mededogen het on-

Martin Hausenberg is een jong, enthousiast TS-lid in Estland. Dit is zijn bijdrage aan een symposium op het Europese congres van de Theosofische Vereniging, Helsinki 2007.

derwerp wordt waarover we spreken, kunnen wij een zekere innerlijke leegheid ervaren. Het is belangrijk hier eerlijk aandacht aan te besteden. Mededogen is niet alleen maar een woord – het is een centrum van spirituele kracht. Wanneer wij het woord *mededogen* uitspreken is het als een vibrerende spiegel die onze ware aard blootlegt; het laat zien of iets binnenin ons vibreert op hetzelfde niveau, of dat mededogen voor ons alleen maar is zoals ieder ander woord. Dit toont aan dat een theoretisch idee van mededogen de innerlijke leegte niet wegneemt. Jammer genoeg bevind ik mij in precies deze zelfde situatie. Mijn idee van mededogen is ook theoretisch. Ik weet hoe belangrijk een onzelfzuchtige houding en onzelfzuchtig werken is, maar in de praktijk wint het najagen van mijn eigen geluk en persoonlijke winst het vaak. Het is niet gemakkelijk om dit kwijt te raken, maar ik geloof wel dat iedereen die de innerlijke strijd tegen egoïsme in de loop van zijn leven dóórzet, uiteindelijk alle obstakels zal overwinnen, waarbij theoretische waarden in een praktische levenswijze veranderen.

Wanneer wij wijze leraren ontmoeten, is dit als een soort bliksemingslag die ons inspireert, maar daarna blazen de winden van de wereld onze aandacht al gauw elders heen. Daarom hebben de grote wijze leraren ons altijd geleerd dat wij onszelf er elke dag aan zouden moeten herinneren wat waarlijk waardevol en blijvend is. Er zijn veel dingen die onze tijd, aandacht en belangstelling in beslag nemen, maar op het moment van de dood hebben deze dingen geen echte waarde of betekenis. Het zou de moeite waard zijn om bijvoorbeeld de volgende oefening uit te proberen:

'Sluit uw ogen en verbeeld u dat u dood bent. Kijk dan terug naar uw leven als toeschouwer. U kunt het zien als een reeks gebeurtenissen, beslissingen en emoties. Nu kunnen wij vanaf de andere kant van de dood zien hoe wij ons karakter gevormd hebben. Ons leven bevatte liefde en mededogen, maar ook haat, afgunst en onverschilligheid. Nu wij dood zijn, moeten wij eerlijk zijn en onszelf bekennen welk soort emoties en bezigheden als overwinnaar uit de bus gekomen zijn tijdens ons leven – of dat mededogen was of het najagen van onze eigen belangen, nutteloze karweitjes of spirituele praktijken. Zo kunnen wij ontdekken wat de richtkracht is bij ons handelen. Er is ook een andere manier om hiernaar te kijken: wij kunnen eerlijk naar ons karakter kijken en ons afvragen of ik echt deze persoon als vriend wilde hebben.' Dit zijn heel pijnlijke vragen, nietwaar?

Op ieder moment is er de mogelijkheid tot verandering, als wij maar de wil en de kracht hebben om die momenten te gebruiken.

Op ieder moment is er de mogelijkheid tot verandering, als wij maar de wil en de kracht hebben om die momenten te gebruiken. Laten wij ons voorstellen dat mij twintig minuten gegund is voor een voordracht en dat u twintig minuten gegund is om te luisteren. Ik moet erover nadenken hoe en wat ik zou zeggen als dit de laatste twintig minuten van mijn leven waren. Zou ik een iets andere toon en kracht in mijn woorden leggen als ik dacht dat er geen gelegenheid zou zijn om ze later te corrigeren en het mijn laatste woorden zouden zijn? Precies

zo zouden de luisteraars dezelfde mogelijkheid hebben om zich echt te concentreren, als zij dachten dat dit voor hen de laatste gelegenheid was om dharma te horen. Hetzelfde geldt voor spreken in het dagelijks leven. Het vermogen tot spreken is heel vanzelfsprekend voor ons en wij gebruiken het om zowel goede als slechte dingen te zeggen. Niet iedereen heeft echter dit vermogen en wij kunnen het ook plotseling kwijtraken. Dus elke keer als we wat zeggen zou het de moeite waard zijn om ons af te vragen of we deze woorden zouden zeggen als het onze laatste woorden waren, aangezien het leven op ieder moment kan eindigen, even gemakkelijk als een tak van een boom breekt!

Wij denken vaak dat mededogen betekent in de een of andere vorm grootsse bodhisattva-daden doen, wat ik niet kan doen – die zijn nog zo ver van mijn bed. Maar dit is helemaal niet waar. Zelfs het overwinnen van onze eigen luiheid kan een zeer mededogende handeling zijn, aangezien luiheid vaak voorkomt dat wij vele kleine maar waardevolle spirituele daden en karweitjes doen. Logebijeenkomsten en openbare lezingen zijn bijvoorbeeld altijd een mogelijkheid om mededogen te praktiseren. Als wij deelnemen aan de bijeenkomsten met een motivatie om kennis voor onszelf te vergaren, is dat goed, maar het is geen mededogend motief. Als het doel van onze deelname is om het gewone niveau van denken te ontwikkelen en om logewerk te steunen, is dit al mededogen in de praktijk.

In *Tibetaans Boeddhisme* is de notie van mededogen vaak verbonden met

het woord *bodhichitta*, dat meestal vertaald wordt als het ‘denkvermogen van verlichting’. Ik denk dat mededogen noodzakelijkerwijs een deel vormt van het verlichte denkvermogen. Wanneer een sterke en standvastige beslissing om eens verlichting te bereiken in ons ontwaakt, dan zit daar al sterk mededogen in, omdat het betekent dat wij niet langer lijden veroorzaken ten opzichte van levende wezens. Als deze beslissing echt is, betekent het dat wij bereid zijn zelf te lijden, veeleer dan lijden bij anderen te veroorzaken.

Alle grote wijzen hebben mededogen en ethiek beschouwd als tekenen van ware spiritualiteit. Dit is uitgedrukt op een heel diepe en eenvoudige manier door een groot Tibetaans leraar, Patrol Rinpoche. Met zijn woorden zou ik willen besluiten:

‘Zelfs iemand die kan vliegen als een vogel, onder de grond kan reizen zoals een muis, ongehinderd door rotsen heen kan gaan, afdrukken van zijn handen en voeten op de rotsen kan achterlaten, iemand die onbeperkte helderziendheid bezit en allerlei soorten wonderen kan verrichten – als zo iemand geen bodhichitta heeft, kan hij alleen maar een tirthika zijn, of bezeten van een of andere krachtige demon. Aanvankelijk kan hij wat naïeve onschuldigen aantrekken die onder de indruk zijn en hem offeranden brengen. Maar op de lange duur zal hij alleen maar verderf over zichzelf en anderen brengen. Aan de andere kant, iemand die ware bodhichitta bezit zal zelfs al heeft hij geen enkele andere eigenschap, iedereen bevoordelen die in contact met hem of haar komt’ (p. 257, *Words of My Perfect Teacher*).

Vertaling: A.M.I.

De in deze rubriek gerecenseerde boeken zijn voor uitleen beschikbaar in de Theosofische Bibliotheek te Amsterdam.

Het pad van de soefi, door dr. Javad Nurbakhsh. Vertaling uit het Engels en Perzisch door S. Abdus Sattar, vormgeving: Tahir Sattar. Sufi Publications Den Haag en Stichting Nimatullahi Soefi Orde Nederland. ISBN 9086 18 003 5. € 15,50.

Het boek is geschreven “in naam van de Allerhoogste, de Allerheiligste” door dr. Javad Nurbakhsh, geboren in Kerman, Iran. Hij werkte als arts en psychiater en was hoofd van de afdeling psychiatrie aan de universiteit van Teheran. Sinds 1952 leidde hij de Ni'matullāh soefi-orde in Iran. De omstandigheden in Iran deden hem in 1979 besluiten dat land te verlaten. Hij ging naar Londen en ves-

tigde daar een nieuw hoofdkwartier van de orde.

De Ni'matullāh orde kwam tot voor kort alleen in Iran voor, maar vanaf de vijftiende tot in de achttiende eeuw was er ook een afdeling in Haiderabad, India. Tegenwoordig zijn er vestigingen in Noord Amerika en in diverse Europese en Afrikaanse landen.

De inleiding bestaat uit een toespraak die werd gehouden in 1963 in Parijs. Hierin wordt aangegeven wat een soefi is: een soefi is iemand die de goddelijke Waarheid bemint en dus een minnaar is van de waarheid. Door liefde en toewijding probeert de soefi dichter bij de Waarheid te komen. Zo benadert hij de volmaaktheid waarnaar iedereen op zoek is. Het wezen van het soefisme is de goddelijke Waarheid en de betekenis van het soefisme is het ervaren en het verwerken van die Waarheid. Los van het beperkte zelf.

Het soefisme (tasawwuf) is een school van spirituele ervaring, niet van discussie. Het doel is dat de Waarheid wordt gerealiseerd met ‘het oog van het hart’. Maar zo lang men niet ‘vervolmaakt’ is kan men de ware Werkelijkheid niet herkennen. Het streven is dan ook naar geestelijke volmaaktheid en het toonbeeld van die volmaaktheid is ‘Ali ibn Abi Talib’ een neef van de profeet Mohammed. De soefi-meesters zijn mensen die tot op zekere

hoogte die vervolmaking hebben gerealiseerd. Soefi's geloven dat de profeet zijn spirituele volmaaktheid kreeg van God, maar dat Ali het meesterschap bereikte dankzij de training die hij onderging als leerling van de profeet. Ali is daarom het specifieke voorbeeld voor de soefi.

Duidelijk is dat het concept van de volmaakte mens iemand aangeeft die bevrijd is van zijn persoonlijke gehechtheid en beperktheid en die leeft vanuit de eenheid, aangegeven als het één zijn met de *Absolute*.

Omdat de soefi afhankelijk is van de wil van God heeft hij ook een meester nodig die de uiterlijke manifestatie is van Gods wil. Voor de soefi is de meester een volmaakt mens die op zijn minst alle fasen van het geestelijk pad heeft voltooid. Hij is verbonden met een keten van meesters die terug gaat tot de profeet Mohammed.

Er is veel te herkennen in het geestelijk pad van de soefi. Er zijn ook veel verboden. Zo komt in het uitgebreide hoofdstuk over contemplatie naar voren dat het verboden is om contemplatie te beoefenen op de goddelijke essentie en eigenschappen hetgeen onthutsing veroorzaakt omdat Gods essentie en eigenschappen niet kunnen worden begrepen. Ook contemplatie op Gods beloning of straf is verboden, daar het oorzaak is van klagen

omdat men Gods beslissingen niet zal kunnen aanvaarden. Contemplatie op de geheimen van de schepping hetgeen weerstand veroorzaakt omdat men die niet kan doorgronden is ook verboden.

Het geestelijk pad heeft vier beginselen: *Dhikr* het gedenken van God, *Fikr* contemplatie, *Murāqiba* meditatie, *Muhāsiba* gewetensonderzoek.

Het gedenken van God bestaat uit het volledig en onvoorwaardelijk aandacht schenken aan God waarbij alles wat niet God is genegeerd wordt.

Contemplatie wordt benaderd als: "Overdenken maakt het hart ziende" en "Er is geen mate van godsdienstigheid die opweegt tegen diep nadenken", "Wek het hart door diep nadenken".

Een mooie opmerking over meditatie luidt: "Murāqiba is het waarnemen van de geheimen van God en die zorgvuldig bewaren". Meditatie vindt plaats in twee richtingen: van God op de schepping en van de schepping op God. Krishnamurti zou zeggen: "het Universum mediteert".

Het gewetensonderzoek betekent dat je je gedachten en je handelen voortdurend in de gaten moet houden. Het lijkt op Zelfontdekking. Maar er worden veel regels voor gegeven want "God is snel in afrekenen" wordt gezegd.

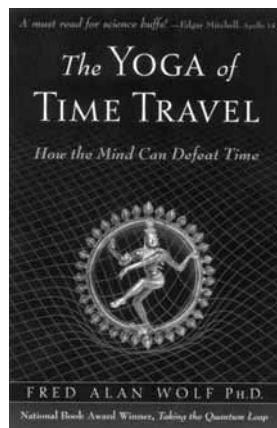
De essentie van het geestelijk pad van de soefi wijkt niet af van de geestelijke paden in andere religies als je eenmaal de symbolen van de religie waar het pad aan gebonden is doorbreekt. Dat is hier de Islam. Het soefi-pad staat met één been in de Islam, wordt er aangegeven.

Geestelijke paden worden in de universele wijsheidsliteratuur gezien als zich natuurlijk ontvouwende staten van bewustzijn op weg naar een bewustzijn dat verlicht wordt door wijsheid, grenzeloze liefde en de vrede die het verstand te boven gaat. Die staat van bewustzijn wordt wel de leraar genoemd. Regels worden dan niet opgelegd, maar ontdekt als de wetten van bestaan waarin het Ene Beginsel zich uitdrukt tijdens een manifestatie. Er is dan geen enkele af scheiding meer met welk geestelijk pad ook.

Het boek *Het pad van de soefi* geeft al de nodige informatie om inzicht te krijgen in het soefisme. Het geeft ook veel van de prachtige uitspraken van soefi-meesters zoals Rumi.

Het boek sluit af met een hoofdstuk over "Etiquette en gedragsregels voor Soefi's", en het heeft een personenlijst en een lijst van soefi-termen en begrippen, terwijl ook de uitspraak aangegeven wordt.

FvI

The Yoga of Time Travel – How the Mind Can Defeat Time, door Fred Alan Wolf, Theosophical Publishing House, Wheaton, Illinois, 2004, pp.[xii] + 260. Recensie: John Algeo

Tijd is iets ingewikkelds en mysterieus. Zijn complexiteiten en mysteriën worden in dit boek behandeld door een theoretisch fysicus die de schrijver is van een boek uit 1982 dat de National Book Award for Science gewonnen heeft, getiteld *Taking the Quantum Leap*.

In dit boek, zijn meest recente, bekijkt hij de aard van de tijd met betrekking tot de *Bhagavadgita*, de *Yoga Sutra's* van Patanjali, Einsteins relativiteitstheorieën, de kwantumfysica en de 'string' theorie. Hij stelt dat wij allemaal zowel in staat zijn door de tijd te reizen en dat dit soort reizen het overwinnen van ons ego betekent, en aldus een manier is om onze goddelijke natuur te ontdekken.

B o e k & p e r i o d i e k

Met betrekking tot de complexiteit van de tijd: wij zijn allen vertrouwd met het verschil tussen 'objectieve' tijd, zoals gemeten door een klok, bijvoorbeeld, en 'subjectieve' tijd, onze waarneming van hoe lang sommige gebeurtenissen lijken te duren. Zoals Shakespeare zegt in *Naar het u lijkt*:

Wij kennen allemaal de ervaring te denken dat er geen einde komt aan een uur of dat het is omgevlogen. Maar bovenop dat algemene gevoel van subjectieve tijd stelde Albert Einstein een aantal rare dingen over 'objectieve' tijd, zoals dat tijd en ruimte zo nauw verbonden zijn dat zij onscheidbaar zijn. Wij leven in ruimtetijd, niet in ruimte en tijd. Bovendien verschilt tijd in snelheid en aantrekkingskracht. Hoe sneller wij reizen of hoe sterker de aantrekkingskracht, hoe langzamer de tijd voorbijgaat. Die rare feiten zijn geconcretiseerd door experimenteel bewijs.

Maar nog vreemder zijn de recentere inzichten van de quantum fysica, die ons melden dat wanneer een gebeurtenis aan de gang is, wij niet zeker weten wat er aan het gebeuren is. Er zijn alleen allerlei mogelijkheden. Pas op het moment in de tijd dat een observatie van de gebeurtenis gemaakt wordt, vallen de verscheidene waarschijnlijkheden samen tot één enkele actualiteit. Dat wil zeggen dat gebeurtenissen voorvallen in een tijdloze,

onzekere omgeving en pas ingaan in tijd en zekerheid wanneer zij geobserveerd worden. Het lijkt alsof niet alleen een boom geen geluid maakt wanneer hij omvalt in een woud waarbij niemand het hoort, maar dat hij helemaal niet omgevallen is totdat iemand hem vindt.

Toch zijn de ideeën van de snarentheorie nog vreemder. Daarbij gaat het erom dat het materiaal waarvan het universum gemaakt is, geen materie is zoals men zich dat voorstelt, maar dat het in plaats daarvan bestaat uit vibrerende eenheden energie, waarbij verschillende trillingsgetallen verschillende soorten 'materie' produceren (een heel theosofisch denkbeeld). Bovendien bestaat het universum in elf verschillende dimensies (drie dimensies in ruimte, één dimensie in tijd, en – misschien – zeven dimensies in de gebieden van de natuur).

Tenslotte dat er parallelle universums bestaan, misschien zelfs een oneindig aantal, ieder min of meer lijkend op en min of meer verschillend van dat waar wij ons op dit moment bevinden.

De idee van parallelle universums staat centraal in de denkbeelden van de auteur over tijdreizen. Hij suggereert twee soorten tijdreizen. 'Gewoon' tijdreizen is waar fictie en wetenschap allebei over gaan, bijvoorbeeld in de roman van H.G. Wells, *De tijdmachine*, en in de implica-

ties van de quantum fysica, die, volgens dr. Wolf, stelt dat zulk tijdreizen niet alleen mogelijk is maar noodzakelijkerwijs een realiteit.

Maar 'buitengewoon' tijdreizen is waar Wolf hoofdzakelijk in geïnteresseerd is, hetgeen bereikt wordt door de technieken van yoga of andere vormen van meditatieve oefeningen, waardoor wij onze eigen toekomst of verleden kunnen betreden en veranderen. Dat doen wij door ons te bewegen vanuit het enige universum waarvan wij ons bewust zijn naar een parallel universum, dat dan het enige universum wordt waarvan wij ons bewust zijn – tenzij wij natuurlijk zulke ervaren tijdreizigers zijn dat wij weten dat er helemaal geen 'wij' bestaat en dat 'wij' alleen maar brandpunten zijn van goddelijke bewustzijn die de beperkingen van ruimtetijd ervaren.

'Buitengewoon' tijdreizen verlangt van ons dat wij de dominantie van het ego overwinnen, dat ons bindt aan het bepaalde universum waar wij op zeker moment wonen. Dan kunnen wij ons bewegen naar alternatieve universums en uiteindelijk naar het tijdloze rijk van goddelijk bewustzijn. Wolf eindigt zijn boek met een citaat uit Patanjali: 'Als men eenmaal gevestigd is in zijn eigen ware natuur, de kracht van zuivere zielsbewustzijn, hoeft men niets meer te doen'.

Vertaling: A.M.I.

John Coats

John Coats was van 1973 tot 1979 internationaal president van de Theosophical Society.

Hij was erg geliefd en had een groot hart. Hij heeft altijd veel gedaan om de jeugd bij theosofie te betrekken.

Wie was John Coats, de zesde president van de Theosophical Society?

John Balfour Symington Coats werd geboren op 08-07-1906 in het plaatsje Paisley in Schotland. Hij stamde uit een bekende zakenfamilie op het gebied van stoffen, de firma J. & P. Coats. Hij heeft daar ook nog enige tijd gewerkt. Hij studeerde in Eton en was heel goed in talen, hij sprak vloeiend Engels, Duits, Frans en Spaans. Hoewel hij al die talen sprak en vele lezingen gegeven heeft, was hij geen schrijver. In 1932 werd hij lid van de Theosofische Vereniging en in 1933 trouwde hij met Elisabeth Ann Betsan Horlick, een Australische. Uit dit huwelijk werden vijf kinderen geboren, vier jongens en een meisje. Het jongste kind, een jongetje, kwam op heel jonge leeftijd in Adyar door een ongeluk om het leven. Dit heeft hem heel erg aangegrepen. In 1935 ging het gezin naar Adyar om samen met G. Arundale, die toen president was, te werken. Hij maakte van daaruit reizen naar vele landen, vaak samen met Arundale en Rukmini Devi Arundale.

De blonde reus, zoals hij in Adyar genoemd werd, was erg geliefd. Hij was niet alleen groot van gestalte maar hij had ook een groot hart. Als iemand bij hem kwam met problemen, meestal van financiële aard, kon hij heel moeilijk "nee" zeggen.

Van 1941 tot 1946 was hij voorzitter van de Engelse afdeling. In die tijd heeft hij een motorongeluk gehad, waardoor hij enigszins invalide werd. In die periode leerde hij C. Jinarajadasa kennen. In de periode daarna, 1946-1949, reisde hij rond in de Verenigde Staten en gaf daar vele lezingen voor de Theosophical Society. In 1953 werd hij secretaris van de Europese Federatie van de Theosophical Society (de EFTS) en in 1959 werd hij voorzitter van die federatie, tot 1968. In die functie organiseerde hij in 1966 mede het derde wereldcongres van de Theosophical Society in Salzburg, Oostenrijk. Dit congres had 1200 bezoekers met de president N. Sri Ram als eregast. Gedurende die tijd had hij een dubbelfunctie, want in 1962 werd hij voorzitter van de Federatie van Jong Theosofen, als opvolger van Rukmini Devi Arundale. Hij heeft altijd veel gedaan om de jeugd bij theosofie te betrekken. In zijn inaugurele rede bij zijn presidentsverkiezing wijdt hij een groot stuk aan de jongere generatie. Hij zegt hier o.a.: *'Loges in vele landen maken tijd vrij om nieuwe wegen te vinden waardoor een grotere deelname van jongeren in het theosofisch werk mogelijk is. Vaak is dat een offer van de oudere leden die in vele jaren gewend zijn geraakt aan een bepaalde manier van werken en die dat nu moeten veranderen ... Kunnen we doof*

W i e w a s . . .

---

zijn voor de luide kreet van de jeugd uit alle delen van de wereld om verandering aan te brengen in ons gedragspatroon dat mensenlevens lang zo is ingeburgerd en dat niet altijd even adequaat was? Kunnen we blind blijven voor hun sterke inzet om deze verandering te bewerkstelligen door in hun leven aan te tonen - hoewel soms meer met vastberadenheid dan met onderscheidingsvermogen, meer met enthousiasme dan met wijsheid - dat er misschien een andere manier is?

In 1973 werd hij gekozen tot internationaal president. Er waren toen vijf kandidaten waaruit gekozen moest worden.

Zoals gebruikelijk voor een nieuwe president schreef hij een zogenaamde 'brief voor nieuwe leden'. Hij heeft het hierin over theosofische literatuur en zegt dan: 'Hoewel gevoel voor humor onontbeerlijk is en het helemaal niet no-

dig is om met een gezicht als een oorworm achter de boeken te zitten, moet toch ieder lid ervoor waken de drie doelstellingen van de Theosofische Vereniging niet lichtvaardig te onderschrijven en ten uitvoer te brengen ... Theosofie is eigenlijk iets dat het menselijk denken te boven gaat. Dat wil zeggen: zij heeft natuurlijk wel haar wisselwerking op alle gebieden waarop wij leven en werken, maar zij blijft op haar eigen niveau onaantastbaar en kan niet in woorden gevat worden. Zij kan slechts diep in onszelf ervaren worden.'

Aan het einde van zijn bestuursperiode kwamen er wat problemen. In een aan hem gerichte brief van 29 juli 1979, afkomstig van de toenmalige voorzitter van de EFTS, M. Leslie-Smith, komt dit tot uitdrukking. Bij de vergadering van de EFTS op 27 juli 1979 werd een resolutie aangenomen en werd gevraagd punt 2 van

die resolutie eveneens op de agenda van vergadering van de General Council van december 1979 in Adyar te zetten. Het agendapunt was als volgt verwoord: '... de president op de meest dwingende manier aan te sporen om serieus zijn plicht als hoofd van het dagelijks bestuur van de Society na te komen, om de reglementen van de Society te eerbiedigen, vooral wat betreft het gegeven dat geen van de hoofden van dienst de besluiten van de General Council, noch van het dagelijks bestuur en de financiële commissies mogen overschrijden.' Los daarvan werd gewezen op de noodzaak de uitgaven voor reizen te beperken, om het financiële tekort in Adyar op te lossen.

John Coats overleed op 26 december 1979 tijdens de Internationale Conventie in Adyar, als gevolg van een eerdere hartaanval.

WK

Schaduw is datgene, wat het licht in staat stelt zich te openbaren, en het objectieve werkelijkheid schenkt. Daarom is schaduw niet iets kwaads, maar de noodzakelijke en onontbeerlijke aanvulling, die het Licht of het Goede volledig maakt: zij is op Aarde de schepper ervan.

H.P. Blavatsky

V e r e n i g i n g s n i e u w s

U kunt schenkingen doen aan de TVN, aftrekbaar voor uw aangifte inkomstenbelasting. Ook legateren aan de TVN is een mogelijkheid.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de penningmeester van de TVN.

Secretariaat, Uitgeverij, Theosofische boekhandel Adyar en Bibliotheek zijn gesloten van 24 december 2007 tot en met 1 januari 2008.

*Het hoofdbestuur
van de
Theosofische Vereniging
in Nederland
wenst alle leden, abonnees
en lezers van Theosofia
een inspirerend 2008 toe.*

Agenda Nederland

december 2007

15 Studiegroep "De Mahatma Brieven"

januari 2008

19 Studiegroep "De Geheime Leer"

februari 2008

16 Studiegroep "De Mahatma Brieven"

maart 2008

15 Studiegroep "De Geheime Leer"

april 2008

5 Voorjaarsdag te Naarden

12 Studiegroep "De Mahatma Brieven"

Agenda buitenland

november 2007

19 nov - 1 dec Adyar: Basic Theosophy and the Future of Man (Prof. C.A. Shinde)

december 2007

3-15 Adyar: Ancient Wisdom and Modern Insight (Prof. R.C. Tampi)

januari 2008

7-29 Adyar: Theosophy, Science and Esoteric Science (Colin Price)

De nationale studiegroepen vinden plaats in de Tolstraat te Amsterdam.

*Voor nadere inlichtingen over alle genoemde activiteiten kunt u contact opnemen met de T.V.N.: 020-6765672.
Zie ook www.theosofie.nl.*

V e r e n i g i n g s n i e u w s

Agenda loges en centra

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met de betreffende loges/centra (zie adressenpagina).

december 2007

- 1 Cursus Sacred Dance o.l.v. Annemiek van Dorp (Den Haag)
- 3 Studiegroep De Geheime Leer o.l.v. Ineke Vrolijk (Arnhem)
- 3 Lezing Het Theravada Boeddhisme door Aad Verboom (Den Haag)
- 3 Studie De Oogst van het Leven hst V (Leeuwarden)
- 4 Studie Mahatmabrieven (3) (Naarden)
- 7 Studie Het begin van het Pad. Denken over basisprincipes uit de esoterische filosofie door Marianne Plokker (Utrecht)
- 10 Meditatieve avond (Amersfoort)
- 10 Lezing De Apocalyps en de volmaakte Kubus door Tom Krijgsman (Arnhem)
- 10 Gespreksavond Realiteitszin in de Theosofie (Den Haag)
- 11 Studieavond Zelfrealisatie en Yoga (3) o.l.v. drs. Ronald Engelse (Rotterdam)
- 11 Lichtfeest, muziek en meditatie (centrum Zwolle)
- 13 Lichtfeest (Apeldoorn)
- 15 Heilige waanzin: Inspiratie, wijsheid of valkuil? door prof. dr. Hans Gerding (Amsterdam)
- 16 Luister; Een stroom van Licht (loge Zwolle)
- 17 Lichtfeest (Amersfoort)

- 17 Lichtfeest (Den Haag)
- 17 Studie De Oogst van het Leven hst VI, Kerstviering of Lichtfeest (Leeuwarden)
- 18 Groepsstudie Yoga-Sutra's van Patanjali. (Amsterdam)
- 19 Studie De Geheime Leer o.l.v. Ali Ritsema (Zuid-Limburg)
- 28 De Geheime Leer II Stanza 2 (Haarlem)

januari 2008

- 4 Studie Een Theosofische visie over orgaandonatie door Ronald Engelse (Utrecht)
- 5 Cursus Sacred Dance o.l.v. Annemiek van Dorp (Den Haag)
- 7 Soefi-mystiek: De mystiek van het hart. Verdiepingsavond met Monique van Hattem (Amersfoort)
- 7 Studiegroep De Geheime Leer o.l.v. Ineke Vrolijk (Arnhem)
- 7 Workshop Het geheim van zelfrealisatie o.l.v. Ronald Engelse (Den Haag)
- 8 Studie Mahatmabrieven (4) (Naarden)
- 8 Lezing De alchemistische achtergronden van Sinterklaas en carnaval door Frank Tuinstra (Rotterdam)
- 8 De Oogst van het Leven hst 3 Wat kun je doen? (centrum Zwolle)
- 10 Studieavond Het mystieke hart van Wayne Teasdale. (Apeldoorn)
- 14 Thema-avond De mens en zijn religie(s) o.l.v. Ineke Vrolijk (Arnhem)

- 14 Lezing Het Shambhala Boeddhisme door Lida Hospers (Den Haag)
- 14 Studie Regeneratie van de Mens van Radha Burnier (Leeuwarden)
- 15 Studieavond Geheime Leer (3) o.l.v. Ineke Vrolijk (Rotterdam)
- 16 Studie De Geheime Leer o.l.v. Ali Ritsema (Zuid-Limburg)
- 18 Lezing 7 sleutels tot esoterische filosofie door David Roef (Utrecht)
- 19 Het gebouw De Bazel. Tempel in de Vijzelstraat te Amsterdam door Marty Bax (Amsterdam)
- 21 Studiegroep Kabbalah. Over de Oerbron van het bestaan en het mystieke pad naar bevrijding o.l.v. Kees Voorhoeve (Arnhem)
- 21 Gespreksavond De plaats van het Boeddhisme in de Theosofie (Den Haag)
- 22 Geheime Leer o.l.v. Wies Kuiper (centrum Zwolle)
- 25 De Geheime Leer II Stanza 3 (Haarlem)
- 28 Studiegroep. Licht op het Pad o.l.v. Femmie Liezenga (Arnhem)
- 28 Cursus Inleiding in de Theosofie (3) door Wim Leys (Den Haag)
- 28 Studie Regeneratie van de Mens van Radha Burnier (Leeuwarden)
- 29 Groepsstudie Yoga-Sutra's van Patanjali. (Amsterdam)
- 29 Studieavond Zelfrealisatie en Yoga (4) o.l.v. Ronald Engelse (Rotterdam)

V e r e n i g i n g s n i e u w s

februari 2008

- 1 Cursus De Oerbron, de Schepping en de zoektocht naar wijsheid vanuit Theosofisch Perspectief door Kees Voorhoeve (Utrecht)
- 2 Cursus Sacred Dance o.l.v. Annemiek van Dorp (Den Haag)
- 4 Studiegroep De Geheime Leer o.l.v. Ineke Vrolijk (Arnhem)
- 4 Workshop Het geheim van zelfrealisatie o.l.v. Ronald Engelse (Den Haag)
- 5 Viveka Chudamani door Guus Brohm (Naarden)
- 5 Lezing Spirituele verlichting vs. psychisch illusie door dr. David Roef (Rotterdam)
- 5 De Oogst van het Leven hst 4 Uitstapjes van de ziel (centrum Zwolle)
- 7 Gespreksavond De oogst van het leven. (Apeldoorn)
- 11 Drie pijlers van inzicht. Verdiepingsavond met Guido Lamot. (Amersfoort)
- 11 Lezing Theosofie, wetenschap en New Age door Wim Leys (Den Haag)
- 11 Studie Regeneratie van de Mens van Radha Burnier (Leeuwarden)
- 13 Studie De Geheime Leer o.l.v. Ali Ritsema (Zuid-Limburg)
- 15 Lezing De mythe van de Val der Engelen door David Roef (Utrecht)
- 16 Bezoek Adyar door Loes Moreno en Els Rijnker. (Amsterdam)
- 18 Studiegroep Kabbalah. Over de Paden, Hebreeuwse Letters en de Tarot in de Boom des Levens (Arnhem)
- 18 Lezing De reis van de ziel door prof. Hans Gerding (Den Haag)
- 18 Lezing De Eleusinische Mysteriën (Groningen)
- 19 Studieavond Geheime Leer (4) o.l.v. Ineke Vrolijk (Rotterdam)
- 19 Geheime Leer o.l.v. Wies Kuiper (centrum Zwolle)
- 21 Studieavond Het mystieke hart van Wayne Teasdale. (Apeldoorn)
- 25 Meditatieve avond o.l.v. Hennie Bitterling (Amersfoort)
- 25 Studiegroep. Licht op het Pad o.l.v. Femmie Liezenga (Arnhem)
- 25 Cursus Inleiding in de Theosofie (4) door Wim Leys (Den Haag)
- 25 Inleiding van één der leden (Leeuwarden)
- 26 Gespreksavond Contacten tussen de sferen met engelen, meester en overledenen o.l.v. Wim Leys (Rotterdam)
- 29 De Geheime Leer II Stanza 4 (Haarlem)

Onzichtbare
ritmen
liggen ten grondslag
aan het meeste
van wat we
in onszelf
en in de wereld
om ons heen
als constant
aannemen.

Leven is een
voortdurende
stroom
en de verandering
is niet chaotisch.

G.G. Luce,
Body Time

Wist u dat in de Tolstraat 154 te Amsterdam niet alleen het hoofdkantoor van de TVN is gevestigd, maar ook de 'theosofische boekhandel Adyar' en de 'theosofische bibliotheek' met een unieke collectie theosofische, religieuze en esoterische literatuur?

Cradle to Cradle - afval = voedsel

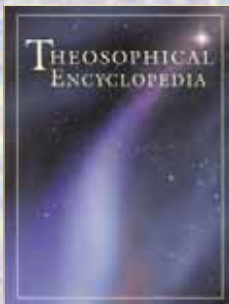
Michael Braungart en William McDonough

Search Knowledge/Scriptum Books, 2007

ISBN 978 90 5594577 1

237 blz., paperback. Prijs € 19,90

Puttend uit hun ervaringen met het (her)ontwerpen van producten, bouwen Braungart en McDonough een revolutionaire argumentatie op om eco-effectiviteit in de praktijk te brengen.

Theosophical Encyclopedia

Philip Harris (General Editor), Vicente R. Hao Chin Jr., Richard W. Brooks

Theosophical Publishing House

Philippines, 2006

ISBN 97 1616010 0

735 pp., 22 x 28 cm, hard bound

Price € 42,00

This ground-breaking work is the collaborative effort of more than 110 scholars and writers all over the world who are experts in the field of theosophy, comparative religion, philosophy, parapsychology, mysticism, esoteric movements, yoga and spiritual practices. It contains detailed explanations of important concepts in theosophy, religion, mysticism and esotericism with numerous references and quotations from leading theosophical authors, particularly H.P. Blavatsky. Key terms and concepts from Blavatsky's *Secret Doctrine* are defined and explained, together with their etymological origins.

The Bible - A Biography

Karen Armstrong

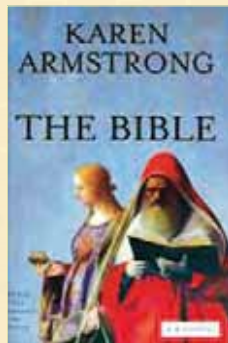
Pgw, 11-2007

ISBN 978 0 87113969 6

301 pp., hard bound

Price € 20,95

An eye-opening study of the world's most influential book examines the Bible's complex and varied history, the social and political environment in which oral history became written scripture, how the various books were collected into a single volume, its acceptance as Christianity's sacred text, and the impact of translation and interpretation on meaning.

Ramana Upanishad

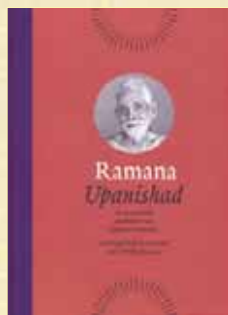
De verzamelde geschriften van Ramana Maharsi Philip Renard (red. en vert.)

Felix Uitgeverij Cothen, 2007 (2e druk)

ISBN 978 90 2151350 8

208 blz., gebonden.

Prijs € 24,95

In dit boek staat de vraag 'Wie ben ik?' centraal. Ontdaan van al zijn verworpen eigenschappen, is het 'ik', volkomen puur, continu nieuw, op niet te bevatten wijze licht schenkend vanuit zichzelf.

Ramana Maharshi noemt dit 'Ik, Ik', en ook wel 'het Oog van het oog'.

Het is louter Zijn, louter Bewustzijn, louter Vrede.

The Virtuous Key Blavatsky Lecture 2006

Betty Bland

Theosophical Publishing House London, 2006

23 pp., brochure

Price € 8,50

Dana (charity)

Shila (harmony in action)

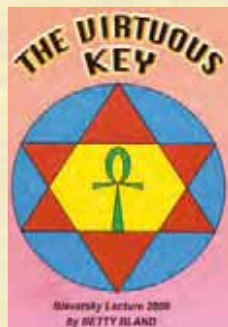
Kshanti (patience)

Viraga (desirelessness)

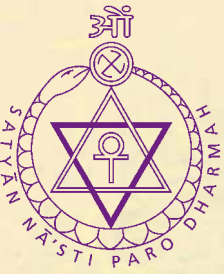
Virya (energy of steady focus)

Dhyana (meditation)

Prajna (wisdom)

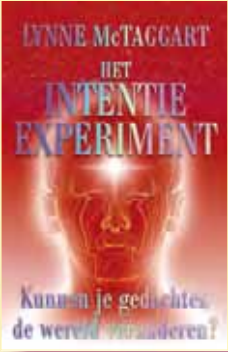

Theosofische boekhandel Adyar

Tolstraat 154, 1074 VM Amsterdam
tel. (020) 676 56 72; fax (020) 675 76 57
e-mail: books@theosofie.nl; website: www.theosofie.nl
openingstijden: di. t/m vr. 13.00-17.30, za. 13.00-17.00 uur
een boekenlijst wordt u op aanvraag toegestuurd

Het Intentie-experiment

Kunnen je Gedachten De wereld Veranderen?
Lynne McTaggart

Uitgeverij Ankh-Hermes,
2007
ISBN 9789020284560
339 blz., paperback
Prijs € 29,50

Wetenschappers uit de gehele wereld hebben uitgebreid onderzoek gedaan naar het fenomeen dat gedachten en intenties een tastbare energie zijn met het verbazingwekkende vermogen om onze wereld te beïnvloeden. Dit is het eerste boek dat niet alleen het wetenschappelijk bewijs van menselijke intentie naar voren brengt, maar ook het eerste dat uitlegt hoe je deze kracht kunt gebruiken, op individueel en op collectief niveau.

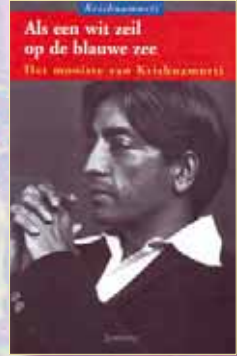
Lynne McTaggart is een 'awardwinning' journaliste en auteur van vijf boeken. Bij Ankh-Hermes verscheen in 2004 haar wereldwijde bestseller *Het Veld*.

De Bazel, tempel aan de Vijzelstraat in Amsterdam

Uitgeverij THOTH Bussum/Stadsarchief Amsterdam, 2007
ISBN 978 90 6868442 1
192 blz., 150 illustraties, gebonden. Prijs € 39,90

Het gebouw De Bazel, het voormalige hoofdkantoor van de Nederlandse Handel-Maatschappij aan de Vijzelstraat, waarin thans het Stadsarchief van Amsterdam is gevestigd, is ontworpen door K.P.C. de Bazel (1869-1923) en voltooid in 1926. In 'De Bazel, Tempel aan de Vijzelstraat in Amsterdam' wordt de complete geschiedenis van het gebouw verteld, van bank tot archief: de ontwerp- en bouwgeschiedenis, de plek in de stad, het fenomeen van het vroeg twintigste-eeuwse kantoorgebouw, het interieur, de gebruiksgeschiedenis, de restauratie door architectenbureau Fritz en de verbouwing door Claus en Kaan Architecten. Het verhaal van een geldtempel getransformeerd tot cultuurtempel. Met onder meer een bijdrage van Marty Bax, getiteld 'De Boroboe-doer van Amsterdam - Een esoterische interpretatie'.

Als een wit zeil op de blauwe zee - Het mooiste van Krishnamurti

Hans van der Kroft
Uitgeverij Synthese Den Haag, 2007
ISBN 978 90 6271028 7
190 blz., paperback
Prijs € 14,95

Een bijzonder boek met de mooiste uitspraken en inzichten van J. Krishnamurti, samengesteld door Hans van der Kroft. Met de selectie in dit boek wordt de lezer op intensieve wijze ingeleid in het gedachtengoed van Krishnamurti. *Als een wit zeil op de blauwe zee - Het mooiste van Krishnamurti* is niet alleen bedoeld voor hen die al eerder kennismaakten met deze spirituele wijze, maar is ook 'een Krishnamurti om mee te beginnen'; de ideale introductie tot zijn werk.

Hans van der Kroft (1928) maakt deel uit van het dagelijks bestuur van de Stichting Krishnamurti Nederland en is oud-bestuurslid van de Krishnamurti Foundation Trust in Engeland. Hij heeft tevens een tiental vertalingen van werken van Krishnamurti op zijn naam staan.

Doeleinden van de Theosofische Vereniging:

**Het vormen
van een kern van de
universele broederschap der mensheid
zonder onderscheid van ras, geloof,
geslacht, kaste of huidskleur.**

**Het aanmoedigen
van de vergelijkende studie
van godsdienst, wijsbegeerte
en wetenschap.**

**Het onderzoeken van de
onverklaarde wetten in de natuur
en van de vermogens die in de mens
latent aanwezig zijn.**